

Laurent. Joann. Nepomucenus Reen ... plagii literarii in Regiae Fridericianae Parnasso graviter accusatus convictus atque Halensium musarum decreto condemnatus / interprete Michael Gottlieb Agnethlero.

Contributors

Agnethler, Michael Gottlieb, 1719-1752.
Reen, Laurenz Johann Nepomuk.
Büchner, Andreas Elias, 1701-1769.
Juncker, Johann, 1679-1759.

Publication/Creation

Halae ad Salam : Ex Officina Hendeliana, 1750.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/b6kk53dt>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

LAVRENT. IOANN. NEPOMVCENVVS
REEN 82.

GESECANO-WESTPHALVS
MEDICINAE DOCTOR

PLAGII LITERARI

IN
REGIAE FRIDERICIANAE PARNASSO
GRAVITER ACCVSATVS
CONVICTVS ATQVE HALENSIVM
MVSARVM DECRETO
CONDEMNATVS

INTERPRETE
MICHAELE GOTTLIEB AGNETHLERO
SAXONE TRANSILVANO.

PETRVS BVRMANNVS
in praefat. ad poet. Latin. minor.

*Quid porro tuti superest, si impune non in scripta aliena modo plagia
sed in ipsa nomina illustrium in re literaria virorum his
praedonibus grassari licebit?*

HALAE AD SALAM
EX OFFICINA HENDELIANA
c1o1occl.

349461

LAVRENTIUS JOHANNES NEPOMUCENUS
RHEIN
GERARDUS MERTENS
MEDICINAE DOCTOR

PLAGII LITERRAR

IN
REGIAE FREDERICIANAE UNIVERSITATIS
GRATIAE DOCTORIS

CONVICTIUS ATQUE HALLENSIS MUSARVM DECRETIS

CONDENNATUS
MICHAEL GOTTLEB AGRIUS
SABONAE TRAMILLIANAE

BY ORDER OF THE
UNIVERSITY OF
MUNICH

AESCVLAPII SACRIS LITANTIBVS

SAL. PLVR. DIC.

MICH. GOTTLIEB AGNETHLER.

Vi haud ita pridem VESTRA, COM-
MILITONES, vsus consuetudine in
alma hac musarum sede salubrioribus
operam navavit doctrinis, eius nuper
admodum casu nactus sum disserta-
tionem inauguralem medicam, se-
quenti ab auctore titulo exornatam: *Dissertatio in-
auguralis medica theoretico-practica DE FEBRIBVS
PURPURATIS. Vulgo von Frieselfieberen. Quam
adspirante Summo Numine, Ex Auctoritate Magnifici
Rectoris D. IOANNIS HENRICI VAN LOM.*

*A. L. M. Philosophiae Doctoris eiusdemque Facultatis
 ut & Matheseos ac Astronomiae, in Illustri DUCATUS
 GELRIAE & COMITATUS ZUTPHANIAE Aca-
 demia, quae est HARDEROVICI, Professoris Ordini-
 narii. Nec non Consensu Amplissimi SENATUS ACA-
 DEMICI, Nobilissimaeque Facultatis MEDICAE
 Decreto, PRO GRADU DOCTORATUS, Summis-
 que in MEDICINA Honoribus & Privilegiis rite &
 legitime consequendis, Eruditorum examini submittit
 LAURENTIUS JOHANNES NEPOMUCENVS
 REEN, Gesecano-Westphalus. Ad diem 30. Novemb.
 hora locoque solitis. HARDEROVICI Apud JO-
 HANNEM MOOZEN, Academiae Ducatus Gelriae
 & Comit. Zutph. Typograph. Ord. cl. lccc XLVIII. Haec
 ego hilare legens atque relegens magno, fateor, affi-
 ciebar gaudio: quippe quoniam ad augenda salutaris
 scientiae incrementa sollicite elaboratis, atque in pri-
 mis a commilitonum quondam meorum industria
 profectis magnopere subinde delectari soleo specimi-
 nibus. Cum interea mecum pensito, vndenam ho-
 mini, ante aliquot menses in litteris leviter admodum
 versato, subito tanti scientiarum accesserint thesauri?
 atque suspensus haereo, quo tandem pacto is, qui vix
 primis disciplinarum medicarum delicias degustave-
 rat labris, protinus adeo propitias Harderovicensium
 expertus sit musas, ut eum ipsius Apollinis laurea
 haud existimaverint indignum? Mox lecto rubro,
 consu-*

consulo nigrum, ipsamque commentationis huius tractationem flagrantibus evolvo manibus. Dum vero totam legendo percurro dissertationem, hem! demum me turpiter circumventum video. Vbi enim nova praestolor inventa, nefandum, atque eruditis omni tempore infestum, sese mihi manifestat plagium: immo non saltem plagium, verum etiam insigni innumeris, iisque gravissimis, erroribus refertissimum deprehendo specimen. Misertus huius in tanta scientiarum luce calamitatis, mox serio cogitare coepi, qua ratione quam ocyssime huic mederi possit malo, priusquam id altiores agat radices: tandemque eum, qui sibi a turpissimis vitiis cavere non didicit, ex latibulis suis excitandum esse rebar, **VOBISQUE NEPOMVCENVN** detracta larva, qua non saltem coram patronorum suorum facie, verum etiam in Harderovicensium academiae, immo totius orbis eruditi, scena luctatur, nudum undiquaque conspiciendum sistere, atque ita immani superbia tumentis huic graculo Aesopio pennas, quibus sese, non sine infamiae macula, exornaverat, evellere decrevi. Quae omnia has potissimum ob rationes constitui: cum ut viris singularis eruditionis fama celeberrimis sua vindicentur, plagiarique fastus reprimatur; tum ne & alios hae in errorem deducant, vel suspensos teneant, iudicii acumine destituti hominis fraudes; tum denique, ne aliis posthac pariter alienis bonis gloriari li-

beat, adeoque vanum gloriolae studium similes ad perpetranda similia latrocinia alacriores redderet. Si vero me paullo intemperantius queritari existimetis, **LECTORES**, ipsi quaeso, oculis in his pagellis lustrate impudentissimo furto compilata, inconditisque, proh dolor! nugis commaculata aurea **ILLVSTRIVM DVVMVIORVM, ATQVE IN REGIA HAC FRIDERICIANA SALVBERRIMAE DOCTRINAE ANTISTITVM** nefando crimine dilacerata volumina. Qui enim protinus pereruditus haberi gestiebat medicus, insulsus ille, vbi illotis manibus, in haec artis, cui litamus, sacra irruit; non solummodo subdole sibi vindicata scripta variis erroribus misere contaminare, verum etiam subinde ineptis suis accessionibus perperam coinquinare ausus est: imo eousque **REENIVS**, cuius ex tanto latrocinio in formem contemplandum **VOBIS** sistimus foetum, processit audacia, vt quas ex ore dictitantis illustris atque longe celeberrimi sui quondam praeceptoris impurissimis exceperat manibus recitationes, medicamentorumque quorundam selectiorum formulas, quae omnia indocto homini prodesse poterant, ea universa, inquam, sibi vindicata, prius rudi admodum **Mi-nerva** efformare, tandemque pariter in hanc plagio compilatam commentationem constipare strenue allaboravit impostor. Et mirum sane, quantum subinde sibi ipsi placet, dum litterarum Latinarum, quarum

rum notitia nullus profecto medicus carere potest, ignarus homo huic purpurae suas perperam affuit lacinias. Quapropter vitiorum in primis illustris BÜCHNERI nostri Latinitatem coinquantium, atque non raro Prisciani flagitantium limam, haud spernendus in hanc dissertationem promanavit cumulus; orthographica tandem, atque typographica, quibus hoc schediasma ad indignitatem usque scatet, quis perpurgavit *σφαλματα*? Merito profecto nobilis ille auctor, qui ante plura lustra, REENII nostri socio, IO. FRANCISCO LEONI AB ERLSFELDT, philosophiae, iuris utriusque & medicinae doctori, eiusdemque quondam in Pragensi academia professori, pariter plagii causa insultabat: Hinc, inter alia inquit, tot furtorum exprobrationes, tanta obiurgationum, insimulationum, criminationum copia, nec minori numero sua sibi vindicantium querelae occurrunt. Iure certe suo NEPOMVCENVUS noster adnumerandus venit magnanimo huic Pragensium leoni, aut verius petulantissimo latroni, quippe qui anno c1010cxi sub titulo: *Novae & veteris aphorismorum divi senis Hippocratis interpretationis*, reliqua, librum divulgaverat, cui *aphorismos aphorismorum*, five *aphorismos Hippocratis in porismata* a medicorum sub finem superioris & initium huius saeculi principe, GEORG. WOLFG. WEDELIO, *resolutos*, & anno c1010cxxxv editos, itidem subdole non tantum ad

ver-

verbum inseruerat, sed etiam subinde miseris atque
 futilibus quibusdam explanationibus commaculave-
 rat. Hunc ubi presso pede sequitur, atque hac potis-
 simum ratione nominis celebritatem consequendam
 esse REENIVS existimat, tanta audaciae atque impro-
 bitatis in lucem edit specimina! Quam vero inclare-
 scendi libidinem, foecundam plurium criminum ge-
 netricem, publice censoria adhibita virgula coërcen-
 dam suadet aequitas. Ne vero quibusdam forte nos
 hoc loco aliquid nimiae intemperantiae, aut religionis
 odio, dedisse videretur, ea de causa, singulos furtis
 contaminatae dissertationis huius paragraphos, denuo
 typis mandavimus, quibus ubique e regione compi-
 lata illustrium auctorum loca respondent, tandem-
 que his omnibus qualiacunque subinde adsperimus
 scholia, quae haud dubie nostram passim abunde de-
 clarabunt sententiam. Atque ita quam optime vale-
 te, COMMILITONES, haec autem & similia erudi-
 torum fata lugete! Dabam in regia Fridericiana
 d. viiii. Kal. Ianuarii, qui in fastis sacris est natalis
 CHRISTI vigilia, anni clo lccc xxxviii.

Illustrum atque longe celeberrimorum medicorum scripta, a plagiario nostro impudenti fronte compilata, atque, pro convelando scelere, insulsis subinde additamentis misere contaminata.

§. I.

ANtequam ad penitiorum huius morbi indagacionem me accingam, necessarium esse puto, ut consuetam philosophorum morem observem, & definitionem praemittam: *) *Febris purpurata est continua exanthematica, qua motu systematis tam vasculosi, quam nervosi intensiori, materia lymphatica corrupta specificae indolis, ex interioribus, maxime nervosis partibus, ad summam cutim, sub forma pustularum minimarum miliarium, asperarum, rubrarum vel albarum, salutariter protruditur. **)*

INSIGNIS PLAGIARII
LAVRENT. IO. NEPOM. REENII
DISS. INAUG. MEDICA
DE FEBRIBVS PURPURATIS.

CAPVT I.

*de Februm purpuratarum
Pathologia.*

§. I.

ANte omnia, priusquam ad clariorem huius morbi explicacionem me accingam, necessarium esse iudico, ut definitionem more philosophorum praemittam: *omnis autem febris purpurata est continua, exanthematica, qua motu systematis tam vasculosi, quam nervosi intensiori materia lymphatica corrupta, specificae indolis, ex interioribus maxime nervosis partibus, ad summam cutim, sub forma pustularum miliarium minimarum, asperarum, rubrarum vel albarum, salutariter protruditur.*

A

§. II.

*) Leguntur haec in illustris atque felicissimi Halensium practici, Io. IVNCKERI, dissert. *de purpura alba maligna & benigna* §. I.

***) Hac febris purpuratae definitione illustris Andr. Elias BÜCHNERVS noster, nunquam nisi honoris causa nominandus, in pathologia speciali, februm purpuratarum aggreditur tractationem.

§. II.

Etymologiae *purpuræ* verbosius immorari superfluum esse arbitror: nam quilibet facile cognoscit, quod hic morbus nomen a colore purpureo acceperit, cumque iste ut plurimum in principio maculas eminentiasque rubicundas exhibeat, & interdum per totam sui periodum conservet, factum est, ut priores Medici illum, ob similitudinem coloris, *purpuram*; *miliarem* autem a tuberculis minimis, milii magnitudinem referentibus, vocaverint. Deinde pustulas albas & limpidas passim animadvertentes *purpuræ* quidem nomen retinere, ad specierum vero differentiam in *purpuram rubram* & *albam* hunc morbum dispescuerunt. Germanice vocatur *das rothe und weiße Friesel*, a panno in superficie nodoso uti LANGIVS *lib. 1. prax. p. 96.* iudicat.

§. III.

Quo tempore *purpura* in lucem

§. II.

Etymologia *purpuræ* verbosius inhaerere superfluum esse existimo, quilibet nempe facile cognoscit, quod hic morbus a colore purpureo nomen acceperit, cumque iste ut plurimum in principio maculas eminentiasque rubicundas exhibeat, & saepe per totam suam conservet periodum, factum est, quod Medici priores *illum* ob coloris aequalitatem, *purpuram* autem *miliarem* a tuberculis minimis seminis milii magnitudinem representantibus nominaverint, deinde pustulas albas, limpidas & albas passim animadvertentes *purpuræ* quidem nomen retinuerint, verum ad *illorum* differentiam, in *purpuram rubram* & *albam* dispescuerunt, germanice vocatur *das rothe und weiße Friesel*, a panno in superficie nodoso uti LANGIVS *lib. 1. prax. pag. 96.* iudicat. *)

§. III.

Medicorum valde sunt diversae

*) Ista pariter ex modo laudata illustr. IVNCKERI dissertatione & quidem §. II. deprompta sunt: unde luculentissime apparet, Nepomucenum nostrum haec itidem ex charta in papyrus transscripsisse; atque utinam *παράγραφήν* hanc paullo curatius exscripsisset, nulla certe h. l. eliminanda superessent *σφάλματα*, quibus perfrictae frontis homo famigeratissimi medici polluere ausus est commentationem.

cem prodierit, & quae regio hanc foecundam prolem primum exclusit: de eo Medicorum sententiae non concordant. Alii enim contendunt, quod in *Suevia* morbus endemius & inde 1620. Lipsiam delatus fuerit. Alii vero statuunt quod *Sueci* 1630. Germaniam ingressi, & postea diu in tractu Lipsiensi versati, cum incolis purpuram communicaverint. LANGIVS *libr. cit.* arbitratur, quod iam HALY ABBATI, nec non FORESTO, purpura cognita fuerit. Non pauci credunt, eam sub CELSI verbis *libr. V. cap. 28. latitare*, imo ab HIPPOCRATIS tempore derivare aliorum laborant, & in hunc finem sequentia verba ex illius *libr. II. epidem. 3. sect. 3. allegare solent: fiebant in febribus aestivis circa septimum, octavum, vel nonum diem asperitudines quaedam miliaceae, pulicum morsibus fere similes, quae tamen non admodum prodibant.* Hanc vero litem decidere instituti mei ratio prohibet.

saе sententiae, quo tempore, & qualis regio foecundam hanc prolem primo exclusit, aliqui contendunt, quo morbus in SUEVIA endemius, indeque 1620. LIPSIAM delatus fuerit, alii vero statuunt, SUEVOS 1630. Germaniam ingressos, & postea diu in tractu Lipsiensi versatos cum incolis purpuram communicasse. LANGIVS *libr. cit.* scribit, quod modo HALI ABBATI & FORESTO purpura fuerit cognita, nonnulli credunt eam sub verbis celeb. CELSI *lib. 5. Cap. 18. latitare*, alii rursus ab Hippocratis tempore illam derivare laborant, Qui *lib. 2. Epidem. 3. sect. 3. sic habet. fiebant in febribus aestivis circa 7mum octav. vel nonum diem asperitudines quaedam miliaceae, pulicum morsibus fere similes, quae tamen non admodum prodibant: haec super verba HIPPOCRATIS litem instituire, mea minima est ratio. *)*

A 2

§. IV.

*) Minimam plagiarium nostrum esse rationem ipse sub paragraphi huius finem ingenue fatetur, quod pariter ex innumeris commentationis suae inauguralis documentis tam clare patet, ut neminem fore existimem, qui id salva conscientia facile in dubium vocare possit: atque utinam ignorantiae caligine occaecatus homo adiectum ex antea excitata ill. IUNCKERI dissertatione §. 3. nude exscripsisset, nostram hoc loco quodammodo effugere potuisset censuram; haud enim, praeter alia errata graviora, hic, at satis inepte, febrium, nescio quarum, *astrarum* factam fuisse mentionem iudico.

§. IV.

Maiori autem certitudine alii adfirmant, purpuram albam in *Saxonia* & imprimis *Lipsiae* 1652. primum se manifestasse, ibique potissimum puerperas infestasse; nonnunquam vero epidemice adfligendo magnam stragem edidisse, tandem longe lateque serpendo non modo *Saxoniam* superiorem sed & inferiorem, *Lusatiam*, *Silesiam*, *Frisiam*, *Holsatiam*, *circulum Rheni* superiorem & inferiorem locaque adiacentia occupasse. Celeberr. *SYDENHAMVS* in *tr. de novae febris ingressu* refert, quod novum hocce morbi genus *Angliam* & *Londinum* aggressum sit. Quin imo regiones septentrionem respicientes, ut *Dania*, *Suecia*, ab hoc morbo non sunt immunes: licet adeo frequenter non occurrat, sicut in nostris provinciis.

§. IV.

Iterum affirmant alii, sed certitudine cum maiori, *purpuram albam* in *SAXONIA*, & imprimis quidem *LIPSIAE* 1625 se manifestasse, & ibi potissimum puerperas infestasse, nonnunquam vero epidemice adfligendo magnam stragem edidisse, tandem longe lateque serpendo non modo *SAXONIAM* superiorem sed & inferiorem, *LVSITANIAM*, *SILESIAM*, *FRISIAM*, *HOLSATIAM*, *circulum Rheni* superiorem aequae ac inferiorem, locaque adiacentia occupasse, in *tract. de nov. febr. ingress.* Celeberr. refert *SYDENHAMIVS*, quod hocce novum genus morbi *ANGLIAM* & *LONDINVM* aggressum sit, quia regiones septentrionales respicientes ut *DANIA*, *SUECIA* &c. ab hoc morbo non sunt immunes, licet non adeo frequenter ibi occurrat, sicut nostris in provinciis. *)

§. V.

*) Hic denuo falsarius celeb. *IVNCKERI* nostri abutitur indulgentia, cuius passim laudatae *diss. §. 4.* propter ea e regione adiecit, quo eo luculentius appareret, nos & hoc loco nihil amori, vel odio dedisse. Quae vero quodammodo immutare voluit *IOHANNES*, ea omnia, ut alibi passim, ita & hic, proh dolor! in peius mutata deprehendes. Non solum enim, praeter alia levioris momenti errata, *Lipsienses* iam circa annum 1625 primum hoc morbo correptos fuisse perperam usurpator affirmat; verum etiam brevi post *purpuram* ad *Lusitanos* usque penetrasse audacter profitetur: quorum errorum alter nimiae desidiae, alter vero insignis inscientiae satis clarum exhibet testimoni-

§. V.

In his enim purpura alba hodie est commissimum malum, quod non solum per se homines frequenter invadit, sed etiam cum aliis morbis saepissime complicatur. Nulli aetati, nulli sexui nullique hominum conditioni parcat. Quod autem in nonnullis locis nondum adeo cognita sit, id num observatorum negligentiae, an vero alii causae tribuendum sit, in suspenso relinquendum est. Sufficiant autem haec de origine purpurae eiusque consideratione historica dixisse.

Ill. Büchneri pathol. spec. p. 66.

§. II.

Convenit quidem in eo omnis materia exanthematica, quod acrimonia sua nervos male adficiat,

monium. Ipsis enim adhuc cum trivialium scholarum pulvere colluctantibus tironibus haud ignotum esse arbitror, Lusitaniam inter atque Lusatiam haud exiguan omnino intercedere differentiam.

*) Quatuor prioribus saepius allegatae ill. IVNCKERI commentationis paragraphis, vel paullo impudentius ad verbum exscriptis, vel etiam subinde, quemadmodum ex supra in medium allatis clare patet, misere contaminatis, quintum hunc eodem plane ordine nunc pariter subiungit impostor. Ne vero fraus statim appareret, subdole transpositis tantum vel leviter immutatis finalibus atque initialibus voculis, neglecto insuper, more suo, id est pessimo, prorsus omni interpunctionis artificio, medicorum quorundam in observanda purpura accusandam esse arbitratur incuriam, mox tamen dubius haeret IOHANNES, utrum medicorum socordia, an aliae culpandae sint causae, quod in nonnullis locis nondum funesta morbi huius observata, atque scriptis celebrata sint vestigia. Adeoque, me quidem iudice, quae in ill. IVNCKERI nostri scriptis paullo curatius expressa adumbrantur, ea pariter & hoc loco maculata atque saltem turpiter depravata leguntur momenta.

§. V.

Nostris enim in regionibus purpura est morbus commissimus, & maxime alba, quae non solum per se homines frequenter invadit, sed etiam aliis cum morbis saepissime complicatur, nulli aetati, nulli sexui, nullique hominum conditioni parcat, quod autem multis in locis adhuc non cognita sit, in meo iudicio in observatione medicorum negligenti querendum est, vel an alteri causae attribuendum, id in suspensum relinquam, sufficit interim haec de origine purpurae eiusque consideratione historica memorasse. *)

§. VI.

Quoad materiam videre mihi videor, quod sicut omnis materia exanthematica acrimonia sua

A 3

nervos

ciat, ac in aestuosum intensiorem motum universum genus vasorum & sensibilibus partium excitulet, indeque tandem exterminetur. Ast, sicut acrimonia caustica in vegetabilium & mineralium venenis peculiarem obtinet indolem, & ob id peculiaria, cuius speciei propria, suscitatur pathemata; ita etiam singularem & specificam cuius exanthematicae materiae esse naturam, non tam a priori, quam potius a posteriori, ex effectibus nempe & phaenomenis obviis, innotescit.

p. 67. §. III.

Quomodo autem nunc ab aliis exanthematicis morbis differat purpuraceus, specialius omnino exponendum erit, id quod ex sequen-

nervos male afficiat, ac in aestuosum intensiorem motum universum vasorum partiumque sensibilibus excitulet, indeque tandem exterminetur, ast sicut acrimonia acris caustica tam in vegetabilium quam animalium venenis peculiarem obtinet indolem, idque ob specifica cuius speciei communia excitatur pathemata, sic quoque singularem aequae ac specificam cuius materiae exanthematicae esse indolem, non tam a priori, quam posteriori potius ex effectibus nempe ac phaenomenis obviis elucescit. *)

§. VII.

Quod autem ab aliis exanthematicis differat *morbis purpuraceus*, utique unusquisque Medicorum non ignorat, quomodo vero

*) Occurrunt haec in Pathologia speciali ab ill. BÜCHNERO, fautore atque praecceptore nostro nunquam non pie colendo, maiorem quoad partem, ex ill. b. m. FRIDER. HOFFMANNI Medicina Rationali Systematica in compendium redacta, atque philia-trorum usui accommodata, quae vero compilatorum antesignanus pariter inconditis suis figmentis, quod maximopere dolendum, petulanter inquinare strenue allaboravit. Bimembrem nimirum ex oratione commatica, eamque comparativam, fingere studuit periodum priorem, eaque propter haud dubie particulam *sicut* adhibuit, atque ita *πρότασιν* suam absolvit; dum vero *ἀποδόσεως* aequae ac connectendi particulae *ita*, quam periodi huius natura postulat atque suppeditat, pessimo omine, prorsus obliviscitur, nos simul certiores esse voluit, eum tam crudis instructum studiis humanioribus visitasse academias, ut ne prima quidem periodicae artis fundamenta animo imbiberit; cuius asserti veritas etiam exinde patescit, quia nec subsequenter alteram exscripti paragraphi periodum, quae, quas ill. BÜCHNERVS noster adiecit, iure suo exigit interpunctionis notas, rite elaboratam atque ab omni vitio immunem, illibatamque transcribendam censuit.

sequentibus eius characteribus inprimis patebit: Efflorescunt nimirum pustulae minimae, semen milii amplitudine aequantes, numerosissimae, cum corrugatione, aspredine & ariditate cutis, quae foetorem plane singularem, acido-austum, sub sudore spargunt. Nullum aliud exanthema tam instabile, crebro ac celeriter retrocedens, iterumque comparens, ac purpureum; nullum etiam tam crebro intercurrente mox pruritu & punctura stipatum. Proinde quoque alia exanthemata in omnibus regionibus indiscretim occurrunt, & nobiliorem aequae ac sequiorem sexum infestant; purpura vero in certis tantum locis magis familiaris & quasi endemia, & praeterea foeminas magis, quam viros, maximeque puerperas, corripit.

vid. ILL. IVNCKERI: *dissert. de morb. puerper. & EXCELL. B. SCHULTZII de diaetâ puerperarum.* *)

vero distet, nunc specialius mihi erit explicandum, idque patebit ex sequentibus eius characteribus. §. VIII.

Postulae nimirum efflorescunt minimae seminis milii magnitudine aequantes, numerosissimae, ariditate & asperitudine cutis foetorem plane singularem acido-austum sub sudore potissimum spargentes. Nullum aliud exanthema tam instabile, crebro ac celeriter retrocedens, iterumque elucescens, quam purpureum, nullum etiam tam crebro mox intercurrente pruritu, mox punctura stipatum, proinde quoque alia exanthemata omnibus in regionibus indiscretim occurrunt, & nobiliorem aequae ac sequiorem infestant sexum, *purpura* vero certis solum in locis magis familiaris, ut quasi endemia praeterea foeminas magis quam viros maxime tamen puerperas

§. IX.

*) Infelix REENIVS noster incidit hic in Scyllam cupiens vitare Charybdim. Dum enim ad evitandam gravioris plagii suspicionem non solum ill. BÜCHNERI callide discerpit paragraphum, verum etiam, more sibi passim usitato, voculas quasdam paullulum transfigurare conatur; mox imprudens homo longe severissimam Prisciani incurrit censuram. Quis enim, vel leviter saltem humanioribus imbutus litteris, ut penitus & h. l. neglectam distinguendi normam, voculamque barbaram *asperitudo*, quam nunquam civitate Latina donatam constat, silentio praeteream, hanc aequo animo ferre posset senti-

p. 67. §. IV.

Ipsa dein purpura inter se differt, & communiter a Medicis in *rubram* & *albam* dispescitur. Utraque magis vel minus acuta, benigna vel maligna est. Rubra ob pustulas rubicundas ita dicitur, ac ut plurimum minus periculosa, febris expers & interdum chronica est, ita ut non modo diutius corpori inhaerescat, sed & saepius statis anni temporibus redeat, de qua inferius sigillatim; interdum tamen etiam febre stipatur & acutae indolis esse observatur.

sa, febrisque interdum expers habetur, ita ut non diutius corpora molester, sed certis saepius anni temporibus redeat, de qua inferius speciatim; nonnunquam etiam febre coniuncta & acuta invenitur, quod ab auctoribus probe observatum est. *)

§. X.

tentiam? *Pustulae milii magnitudine aequantes, numerosissime.* Tandem circa paragraphi sui, finem illustrium medicorum IVNCKERI atque SCHVLZII, τῆ μαχαρητῆς, perperam excitat commentationes, utinam in earum locum ill. BÜCHNERI a nobis transcripta subinde allegasset scripta!

*) Quae huic paragrapho improvidus immiscuit plagiarius, ea partim ex allato ill. BÜCHNERI loco, partim vero ex supra, haud simplici vice laudatae excell. IVNCKERI dissertationis §. 6. incongrue atque satis inepte constipata sunt. Vbi enim ill. IVNCKERVS l. c. de quadam purpurae albae specie asserit, quod maiores habeat vesiculas, ad variolarum magnitudinem saepe accedentes, quae vesiculae, quia multum aquae continent, a collectoribus Vratislaviensibus *purpura aquosa*, *das Wasserfriesel*, appellantur; mox ex his male lectis atque peius intellectis REENIVS noster, qui forte alibi de *purpura urticata*, quae vulgo vocatur *die Nesselsucht*, quamque haud febribus purpuratis, verum chronicae potius purpurae adnumerandam peritiores in arte suadent, aliquid audiverat, furtim atque vitiose: *tantum connexive*, scribit, *mentionem facio de urticata*

§. XI.

Dividitur dein *purpura in rubram* & *albam*, & tertio in *urticatum*, quae ad variolarum saepe accrescunt magnitudinem (propositum vero meum maxime ad explicationem *purpurae rubrae* & *albae* positum est, ideo tantum connexive mentionem facio de *urticata seu aquosa*, quam Germani vocant *das Nesselfriesel*.) ut nunc debita solvam, converto me ad *purpuram rubram* & *albam*. Rubra, ut modo in §. 2. demonstravi, ob pustulas rubicundas ita dicitur, ac ut plurimum minus periculo-

p. 68. §. V.

Alba vero purpura magis acuta est, nec facile sine febre occurrit, & hinc plus alit periculi. Proinde etiam ea non tam facile & tam crebro recurrit, ac rubra, puerperasque magis & feminas iuniores, teneriores, serofas corripit, quam rubra, quae adultioribus potius, succis & sanguine fartis, ipsisque viris familiarior est.

p. 68. §. VI.

Nonnunquam porro purpura *idiopathica* est, nonnunquam *symptomata*, & aliis, maxime continuis febribus, ad exitum vergentibus, supervenit. Admodum enim familiare est, quod purpura rubra, vel alba, vel utraque simul, variolis, morbillis, synochis putridis, ardentibus quoque & petechizantibus aliisque epidemicis, in declinatione accedat, novam febrem accendat, & aegrum, fractis a priori morbo

viri-

cata seu aquosa, quam Germani vocant, das Nesselfriesel. Adeoque dum urticatam cum aquosa eandem esse existimat purpuram, magnam omnino in pathologicis doctrinis LAURENTIUS prodit infantiam.

*) Quod ad hunc attinet paragraphum equidem inprimis circa vocabula *non minus, subiecta spongiosioris habitus* quaedam omnino superessent monenda; ne vero paullo severiores videamur iudices, sufficiat saltem indicasse locum, unde pro suis venditata subdole transcripserit NEPOMVCENVVS.

§. X.

Purpuram, quod attinet *albam*, magis est acuta, nec facile absque febre occurrit, adeoque non minus alit periculi, proinde ea non tam facile & saepe recurrit ac *rubra*, magis puerperas, foemellas iuniores, teneriores, serosiores, ac subiecta habitus spongiosioris invadit, quam *rubra*, quae adultioribus potius, succis & sanguine fartis, ipsisque viris familiarior quam foeminis. *)

§. XI.

Dein porro divitur *purpura* in *idiopaticam* & *symptomata*, haec aliis annumeratur morbis, *illa* sine praegresso altero se manifestat morbo, quod in sequentibus §phis fusius dilucidabitur. §. XII.

Symptomata febribus continuis ad exitum urgentibus se inhospitat, admodum enim familiare tam *rubra* quam *alba* vel utraque simul variolis, morbillis, Synochis, putridis, ardentibus,

B

bus,

viribus, ingulet. Neque minus catarrhalibus febribus, cum tussi & spirandi angustia, praecipue in infantibus, sese adsociat purpura, vomitu, vel etiam alvi fluxu stipata, quam, si in declinatione constitutus est morbus, pedum & quandoque abdominis intumescencia, cum vel sine aridura superiorum partium, excipit, donec tandem sudoribus vel spontaneis, vel arte excitatis, plenarie cedat.

ripiabantur *purpura* & quidem plurimi *alba*, praeeunte cum tussi quasi asthmatica, ita ut intra mensis spatium ab hoc hoste necarentur. *)

p. 69. §. VII.

Idiopathica autem *purpura* his incedit symptomatibus: Praecedit laevis horripilatio, subsequitur corporis exaestuatio, cum ingenti languore, viriumque interdum ad lipothymiam usque deiectione. Praecordia

bus, & petechiantibus aliisque epidemicis febribus maxime accedit, novam accendit febrem, aegrumque fractis a priori morbo viribus iugulat.

§. XIII.

Neque minus febribus catarrhalibus cum tussi spirandique difficultate ac angusti maxime in infantibus sese associat, cuius experientissima testis est experientia, verum circa finem aestatis anno 1718. MERSEBURGICAE omnes ferme infantes cor-

§. XIV.

Quoad *idiopathicam purpuram*, incipit illa his symptomatibus: levis praecedit horripilatio, cui sequitur corporis exaestuatio cum languore viriumque saepe ad lipothymiam usque deiectione, pectus angitur, prae-

*) Supra duos, h. l. vero tres, ad velandum flagitium, ex uno BÜCHNERIANO sagax plagiarius exsculpsit paragraphos. Quamvis perterea purpuram symptomatice aliis subinde supervenire febribus, non vero eam aliis accenseri morbis, saepius laudatus satis clare hic docuerit ill. BÜCHNERVS; hinc tamen purpuram hanc REENIVS aliis adnumerandam esse morbis fingit. Vtrum tandem ea pro veris habenda sint, quae circa finem §. XIII. de purpura Martinopoli circa annum 1718. infantibus epidemice infesta ebuccinat, haec adhuc sub iudice lis est, saltem nec mihi, nec viris, quos consului, in arte, cui litamus, caeteroquin longe exercitatissimis, aliquid de hac purpurae strage innotuit unquam. Vnde igitur haec deprompta sit observatio? (quam haud NEPOMVCENO nostro tribuendam esse iuvenilis eiusdem aetas loquitur) aut num eadem insulsis solummodo usurpatoris nostri fictionibus accensenda veniat? peritiorum esto iudicium.

dia stringuntur, pectus angitur, adsunt alta suspiria, inquietudines, vigiliae, vel somnus ad minimum laboriosus & interturbatus. Percipitur porro punctorius in dorso sensus, cum alternante frigoris, horroris & caloris intra cutem adfectione, in volis manuum maxime percipienda. In puerperis lochiorum fluxus retinetur, & lac e mammis resorbetur ac stillare cessat.

p. 69. §. VIII.

His succedit cutis asperitas & instar anserinae corrugatio, exsurgentibus innumeris pustulis, sive albis, sive rubris, sive utrisque sibi invicem adpositis, milii semen figura & exiguitate referentibus, quae primum collum, dein pectus & dorsum, ac demum brachia & manus occupant. His in summa cute efflorescentibus, graviora antea pathemata mitigantur, pulsus prius durior, contractior & celerior, mollius,

libe-

praecordia stringuntur, alta se manifestant suspiria, inquietudines, vigiliae, vel ad minimum somnus turbulentus, in dorso animadvertitur sensus punctorius cum frigoris, horroris & caloris intra cutem alternatione, in volis manuum maxime percipienda, in puerperis lochiorum fluxus retinetur, vid. *illustr. HOFFMANNI Patbol. sect. 1. Cap. 9. pag. 69. & CLARISS. BÜCHNERI Disputationem de imminutione & suppressione lochiorum.* *)

§. XV.

His accedit cutis asperitas ad instar anserinae, corrugatio, germanice *Gänsebau* exsurgentibus pustulis innumeris sive albis sive rubris, sive utrisque sibi invicem adpositis, milii semen figurâ referentibus, quae iuxta Medicorum observationem primò collum dein pectus, dorsum & demum brachia cum manibus reliquaque partes occupat inferiores; in summa cute tandem efflorescentibus. symptomata antea

B 2

maio.

*) Quae circa purpurae invasionem observanda paullo limatius in adiecto BÜCHNERIANO loco propinquantur lectoribus; ea, demta saltem ultima linea, nimirum ut incompleta atque, neglectis subinde orthographiae regulis, vitiose legerentur, studiose allaboravit impostor. Tandem ill. BÜCHNERI in primis ex b. m. HOFFMANNI scriptis, sicut alibi iam innuimus, depromptam pathologiam specialem, quae multo crebrius, immo ferme ubique, allegari debuisset, hoc potissimum loco primum excitat usurpator.

liberius & remissius undulat, animo vigor deiectus redit, arida cutis madescit, & alvus antehac tam firmiter compressa, ut nec flatibus transitus pateret, laxatur, & non solum hos, sed & nonnunquam stercora, sponte protrudit.

p. 70. §. IX.

Tandem vesiculae sensim sensimque explicantur ichore foetido plenae, urina magis saturata prodit, & sudor, singularis huic exanthemati proprii foetoris, erumpit, sanguinis per lochia fluxus repetit, & intra septem vel plurium adhuc dierum decursum, cum insigni extremorum pruritu, pustulae disparent, arescunt, squammularum instar decidunt, & aeger sensim vires recipiens, ad pristinam redit sanitatem.

p. 70. §. X.

Materia porro, quae exanthematicum hunc morbum proxime facit, ex *pravo & corrupto* in corpore est *succo*, ita tamen, ut,

*) Quae inquinatae, incomplete, confuse, uno verbo, male hoc exponuntur paragrafo; ea in vicinia & puriora, & maturiora, & distincta, omnibus denique numeris absoluta, adambantur, celebrantur.

**) Vtrum haec: *sudor singularis foetoris acido-austerus huic exanthemati proprio prorumpit*, sine reprehensione toleranda sint? aliorum esto iudicium: huc potius, mea quidem sententia, ea quodammodo collineare videntur, quae supra dissertationis REENIANAE §. V. & VIII. subiuncta deprehendes, elogia.

maiora mitigantur, pulsus durior ac celerior, molliorem se ostendit ac remissioem, vires deiectae redeunt, cutis madescit, alvus antea compressa laxatur, ita ut saepe stercora sponte protrudat. *).

§. XVI.

In declinatione vesiculae sensim sensimque explicantur ichore foetido plenae, urina saturata prodit, sudorque singularis foetoris acido-austerus huic exanthemati proprio prorumpit, in purperis sanguinis per lochia fluxus repetit, intraque septem vel plurium adhuc dierum spatium, insigni cum pruritu pustulae extenuantur atque arescunt, squammularumque instar decidunt. Aeger sensim donatur viribus, pristinaeque restituitur valetudini. **)

§. XVII.

Quod specialioem huius materiae dilucidationem attingit, mei est iudicii, materiam hunc exanthematicum producentem morbum

ut, quum duplex sit purpuræ genus, duplex hic etiam sit adferendus. Iam uti in macrocosmo, sic etiam in microcosmo, duplex datur liquidorum corruptio, una *acido-vappida*, paullo fixioris indolis; altera *sulphurea, foetida*, indolis magis alcalinae atque volatilis. Illa cadit in succos, salino & sulphureo elemento minus instructos, potissimumque in pellucidum, insipidum illum gelatinosum lymphaticum humorem; haec autem in sanguinem & succos, qui copiosa sulphurea & salina substantia scatent, inter quos quam maxime connumerandus ille, qui sanguini admixtus, spissior tantisper, variique coloris est & saporis, *serum* dictus. Hunc igitur corruptum purpuræ rubrae, illum vero albae miliaris causam esse, censemus.

esse arbitror, & mecum doctissimus HAMBERGERVS in suo compendio practico Cap. *de purpura alba & rubra.* *)

morbum esse ex pravo, corrupto in corpore succo, ita tamen uti duplex est purpuræ genus, duplex quoque accusanda sit materia. Iam uti in MACROCOSMO ita & in MICROCOSMO duplex datur fluidorum corruptio, una *acido-vappida* indolis paulò fixioris, altera *sulphureo foetida*, magis alcalinae ac volatilis indolis, illa cadit in succos salino & sulphureo elemento minus instructos, potissimum in pellucidum, insipidum illum gelatinosum lymphaticum humorem: Haec vero in sanguinem & succos, qui copiosa, sulphurea & salina substantia instructi sunt, inter quos iure non immerito adnumerandus, qui sanguine admixtus, spissior tantisper, colorisque varii & saporis est, *serum* dictus. Primum igitur corruptum *purpuræ rubrae*, alterum vero *albae vel miliaris* causam

B 3

§. XVIII.

*) Quae ex adiecto ill. BÜCHNERI loco paullo liberius exscripta, atque subinde, ubi nempe a trito tramite recedit, variis vitiis, acerbiolem Prisciani censuram flagitantibus, contaminata lectoribus suis propinavit; ea furtis atque innumeris criminationum generibus ornatissimus plagiarius noster sub initium & finem paragraphi huius proprio vindicat iudicio; ne vero inprimis in paragraphi sui calce fraus statim appareret, mox illustrem lenensium Physicum, HAMBERGERVM, subdole excitat impostor.

p. 71. §. XII.

Lympham enim alba in purpura acore esse infectam, evincunt plura. Nimirum solennis & tantum non essentialis huic exanthemati est nimia feri secessio, per sudores effusos, urinas copiosas, tenues, quandoque salivationes & interdum aequosae deiectiones. Dein omnis generis acida & refrigerantia, quin & ipsum nitrum, largius sumpta, nocentissima sunt; vicissim autem quae acidum obtundunt, & sanguini ac lymphae blandam spirituosam conciliant, saluberrima. Foeminis porro, quae horaeis fructibus, acetariis, dulcibus, farinaceis, acescentibus, sub otiosa & sedentaria vita, delectantur, frequens quam maxime in puerperio est febris miliaris.

p. 71. §. XIII.

In rubra purpura sub esse vicissim serum acre salino-sulphureum, testatur pruritus & ardor cutis, in hac longe vehementior, ac

in

§. XVIII.

Verum quod lympham in purpura alba sit acore praedita, nullus forte medicorum in dubium vocabit; nam solennis & non tantum essentialis huic exanthemati est, nimia feri secessio per sudores effusos, urina copiosa tenuis, quandoque salivationes, interdum quoque aequosae deiectiones, dein omnis generis refrigerantia ut acida ipsumque nitrum largius sumpta nocentissima, quae autem accedunt, obtundunt sanguini ac lymphae blandam spirituosam, conciliant saluberrima, faemellis porro, quae fructibus horraceis, acetariis, dulcibus farinaceis, acescentibus ac fermentantibus sub otiosa & sedentaria vita delectantur, frequens ut plurimum in puerperio febris est miliaris. *)

§. XX.

In rubra purpura serum esse acre salino-sulphureum testatur pruritus & ardor cutis, in hac longe crudelior ac in alba, rursus

sus

*) Quod si & hoc loco, in fausto prorsus omine, impudentius exscripta paullo limatius denuo impressa essent; haud certe fastidio laborarent Lectores, dum a NEPOMVCENO nostro *fructibus*, nescio quibus, *horraceis* ad nauseam usque satiantur: quumque acidi hi fructus acidum obtundentia requirant, mox ridicule exclamat plagiarius: *accedunt, obtundunt!* potius enim dicere ac in medio huius paragraphi scribere debuisset: *acidum obtundunt.*

in alba. Idem ex eo patescit, quod rubrum hoc exanthema eos maxime invadere solet, qui sanguinis impuri copiam alunt, scorbuticis, senibus, feminis menstruatis & viris haemorrhoidum defectu laborantibus, item, qui diaeta salsa, vinosa, cerevisiis crassioribus & tabaci fumo delectantur, praetereaque laxiori corporis habitu praediti, vitam nimis sedentariam agunt; quod etiam porro sordes acres serosae, per cutis poros eliminandae, ab aura autem frigida, potuque simili, corpori sudanti ingesto, aut repentino terrore, ad interiora repressae, frequentissime exanthematicum talem morbum inducant.

p. 72. §. XIV.

Omnia igitur, quae succorum & abundantiam & impuritatem ingignunt, ad generationem purpurati mali *remotius* concurrunt. Evenit autem hoc iis, qui lautiori victu, leves saltem cibos, farinacea, placentas, dulcia, fermentescibilia & horaeos fructus admit-

sus elucescit ex illo, quod rubra maxime eos invadere solet, qui sanguinis discrasia laborant ut scorbutici, senes, mulierculae male menstruatae, virique haemorrhoidum defectu laborantes, item qui diaeta salsa, vinosa, cerevisiis crassioribus delectantur, quibus merito recenseri debent grandiores tabaci fumatores, praeterea laxiori corporis habitu praediti, vitam agunt nimis sedentariam, quod etiam sordes acres serosae per cutis aperturas eliminandae, ab aura autem frigida potuque simili corpori sudanti ingesto aut terrore repentino ad interiora repressae sapissime talem febrem exanthematicam inducant, nemo contradicet. *)

§. XXI.

Ergo omnia, quae humorum discrasiam & abundantiam paraturiunt, ad generationem *purpureae* remotius concurrunt, hoc vero maxime iis evenit, qui victu lautiori, farinacea, dulcia fermentescibilia, admittunt atque ingurgitant, his adnumerantur illi

*) Nemo pariter, nisi perfrictae frontis plagarius, nostrae forte contradicet assertioni, ubi REENIVM nostrum, qui hic denuo & haud paucas interpunctionis notas perperam neglexit, & totum hunc paragraphum ex charta in papyrus pro virili transferipit, cum plagii literarii reum, tum omni reprehensione dignum iudicamus.

admittunt, item, qui potu parco, crasso, & aqua impura ac squalida utuntur, qui in aëre degunt insalubri, vappido, multisque sordidis & putridis halitibus referto & corrupto. Frequens porro est purpurae generis in iis, qui alvi sunt strictioris & perspirationem negligunt, in quibus ordinariae, vel etiam criticae sanguinis evacuationes suppressae, omissae, aut excedentes & nimiae fuerunt, qui animo crebrius iactantur, moerori imprimis & diuturnae sollicitudini indulgent, vigiliisque & intensioribus meditationibus vires nimium infringunt.

vires sine omni exceptione ut plurimum debilitant atque pervertunt. *)

p. 73. §. XV.

Neque minus prae aliis huic feбри expositi sunt, qui laxiorem corporis habitum & temperamentum sic dictum sanguineum, vel phlegmaticum, obtinent, ratione aetatis magis infantes, quam adulti, senesque prae vegetioribus, & ratione sexus foeminae

illi qui potu parco, crasso & aqua impura ac squalida utuntur, aer quoque insalubribus vaporibus putridis multisque aliis corruptis halitibus impletus multum contribuit, non infrequens purpura denique iis, qui alvi sunt strictioris perspirationemque praecipue SANCTORIANAM negligunt, in quibus ordinariae vel quod peius criticae sanguinis excutiones oppressae vel omissae aut excedentes fuerunt, qui animo laborant, moerori, nimio amori aut diuturniori sollicitudini incumbant, cui merito adnumerantur vigiliae, lucubrationes nocturnae, meditationes nimiae, nimiaque veneris exercitia, quae

§. XXII.

Dixi §pho 2omo, quod prae aliis huic feбри expositi sint, qui laxiorem corporis habitum & temperamentum sic dictum sanguineum vel phlegmaticum possident, ratione aetatis magis infantes quam adulti, *confirmatur* CLARISSIMI D. LANGVTH *tratat.*

*) Etiam hoc loco, ut alibi passim, satis clare patescit, undenam praeter hinc inde commissos quosdam orthographicos errores, vocularumque quarundam inanes transpositiones, omnia sua, bona fide, imo religiosissime, transcripserit REENIVS.

minae magis, quam viri. Ex foeminae autem non tam plebeiae & minus delicatae, quam potius tenerae & nobiliores, fluore albo antea laborantes, & omnium maxime puerpurae, nostro imprimis hoc aevo, exanthematicae tali feбри frequentissime obnoxiae redduntur.

Stat. de morb. infant. ratione sexus foeminae magis quam viri, nam quod mulierculae ad minimum plurimae spongiosioris sint habitus, in confesso est, ex foemellis autem non tam plebeiae minusque delicatae, quam potius tenerae ac nobiliores.

§. XXIII.

Ultimo non sunt excludendae illae, quae fluore albo, aut Gonorrhoea benigna laborant, multis enim obrutae sunt impuritatibus corruptis, quod ex arrosione partium genitalium & exulceratione clarum est. Denique omnium maxime puerpurae nostro imprimis saeculo exanthematicae tali feбри obnoxiae redduntur. Quod explicationem nullo modo habere necessarium puto. Testis enim est experientia utpote omnidie erudelissima veritatis magistra. *)

p. 73. §. XVI.

Quum vero omnes haecenus enumeratae causae iam olim praesto fuerint, merito disquirendum nunc est, cur ante aliquot demum lustra prodierit haec februm species & subinde latius serpat? Iam vero ex iis, quae

§. XXIV.

Verum enim vero cum omnes hucusque recensitae causae iam olim conditae fuerint, merito mihi disquirendum, cur ante aliquot demum lustra haec februm species in lucem prodierit, subindeque latius sese diffundat? C

*) Nondum almae matris Fridericianae Aesculapium, ill. BÜCHNERVM nostrum deserit scelus, potius eum immane hoc monstrum gradatim sequitur: non vero solummodo Heroa suam subsequitur, verum etiam subinde inconditis suis interloquutionibus atque levibus nugis SVMMVM hunc VIRVM crebrius infestat. Dum enim ex discerpto uno BÜCHNERIANO duos struit paragraphos, alterum horum, ut ad debitam excreceret magnitudinem, quibusdam singularis suae eruditionis locupletavit documentis. Non solum autem sibi mirifice placet, ubi *experientiam crudelissimam veritatis* appellat *magistram*; verum etiam, reliqua consulto reticeo, gonorrhoeae benignae, quam haecenus medici uno ore potiori tantummodo sexui competere docuerunt, sequiorem pariter sexum primum participem reddere voluit. Atque ita, ubi nimirum huic purpurae lacinas suas affuit, passim ineptis REENIVS.

quae succis vitalibus materiam, temperiem & intemperiem largiuntur, nihil novimus immutatum praeter frequentissimum redditum potum calidorum, herbae Thee imprimis & fabarum Coffee, usum. Experientia enim docuit, non plebeios & inopes, qui victu simplici & potu ordinario utuntur, sed opulentiores, qui laute vivunt, & eiusmodi potulenta in deliciis habent, purpura potissimum infestari, & in locis ubi mos invaluit, liberalius eiusmodi potum sorbillandi, febrem hancce etiam crebrius occurrere, magisque se diffundere, quam in aliis.

*confirmat illustris B. HOFEMANNI Patholog. Cap. de febr. purpur. sect. 1. pag. 74. *)*

p. 74. §. XVII.

In hunc igitur calidum potum culpam novi proventus istius morbi reiiciendam esse, admodum probabile mihi videtur. Praeterquam enim, quod exoticae illae fabae peregrini quidpiam, quod mixtioni sanguinis nostri minus congruum est, custodi-

nunc autem illis, quae succis vitalibus materiam temperiem vel intemperiem largiuntur; nihil mihi immutatum notum est, praeter frequentissimum redditum calidorum potuum herbae Thee ac fabarum Coffee usum, experientia clare docuit, non plebeios & inopes, qui victu simplici & potu utuntur ordinario, sed divites lauteque viventes & potulenta eiusmodi in recreatione habent; purpurae potissimum infestari in locis, ubi mos invaluit, liberalius istiusmodi potum bibendi. *revid. superius*

§. 2. & 3. febrem hancce etiam crebrius ibi occurrere, magisque se diffundere quam in aliis,

§. XXV.

Hunc ergo in potum causam novi ipsius morbi proventus reiiciendam esse valde probabile mihi videtur, praeterquam enim, quod fabae illae exoticae peregrini quidpiam, quod mixtioni sanguinis nostri minus congruum est, conservant, & sub adu-

stione

*) Dum hic denuo quaedam variat, mox elegantioris litteraturae rudis homo Priscianum iterum iterumque lacescit, quod lectoribus nostris, BÜCHNERIANA cum REENIANIS conferentibus, haud simplici vice, quam luculentissime adparebit.

stodiant, & sub adustione aliquid sulphuris empyreumatici, nervosis partibus minus amici, suscipiant, ipsumque saccharum, cum decocto hoc copiosius adsumtum, cruditates acidas augeat, insimul quoque certum est, quod calida eiusmodi potulenta sordes intestinorum & salia scorbutica acria, per urinam alias evehenda, in sanguinem agant & cum hoc ad cutis emunctorium pellant, ubi non tam prompte, uti sudoris materia, difflari possunt, sed obhaerescunt maculasque sive pustulas protrudunt, imprimis si transpiratio crebrius & gravius dein turbatur sicque universa sanguinis massa ab eiusmodi heterogeneis quisquiliis magis adhuc inquinatur.

Conf. Illustr. b. m. HOFFMANNI Dissert. de *Purpurae genuina origine, indole & curatione.*

stione aliquid sulphuris empyreumatici partibus nervosis non adeo amici suscipiant, ipsumque saccharum cum decocto hoc copiosius adsumptum cruditates acidas adaugeat, insimul quoque certum est, quod calida eiusmodi potulenta intestinorum sordes & salia scorbutica acria per urinam alias evehenda in sanguinem agant, cumque hoc ad emunctorium cutis trudent.

revid. Dissertat. ILLUSTR. B. MAVRIT. HOFFMANNI de *purpurae genuinae origine & indole.* ubi tam promptè uti sudoris materiae difflari non possunt, sed obhaerescunt, maculasque sive pustulas producant, imprimis si transpiratio crebrius & dein gravius turbatur, & sic universa M. S. ab eiusque haeterogeniis particulis magis adhuc cumulatur, pervertiturque. *)

CAPVT

*) Quam circa finem pathologiae febrium purpuratarum ill. BÜCHNERVS excitat b. m. *Friderici* HOFFMANNI dissertationem, eam ubi paragrapho hoc furtim sibi vindicato inseruit impostor, unamque saltem adiicit voculam, mox ignorantiae caligine occaecatus homo, qui forte de binis *Mauritiis* HOFFMANNIS, patre & filio, Altorfii Noricorum sub finem superioris atque initium huius saeculi, famigeratissimis medicis, aliquid per nebulam quasi audiverat, hanc ipsam alteri horum perperam tribuit commentationem. Quum itaque NEPOMVCENVVS noster integram febrium purpuratarum tractationem haecenus ex ill. BÜCHNERI pathologia speciali magna cum contentione, non solum nude transcripserit, verum etiam subinde, levibus quibusdam nugis, atque gravioribus erroribus, commaculaverit, nullaque amplius in hoc libro supersint momenta, quibus commode aliena sibi vindicando suam longiorem reddere, atque ulterius

ILL. BÜCHNERI
 FVNDAMENTA SEMIOLOGIAE
 MEDICAE.

pag 133. §. IV.

Prognosis de successu & eventu huius morbi, tam salutari, quam funesto, ex dispositione corporis laborantis potissimum est desumenda. Aegrius quippe tollitur magisque anceps est omnis purpura, quae cadit in corpus impuris humoribus repletum; hinc viri, quibus haemorrhoides, & foeminae quibus menses restitant, parcius fluunt, aut plane ob aetatis rationem emanent, nec non quibus lochia suppressa sunt, gravius semper & diutius hoc morbo decumbunt; hinc quoque gravidae, quae ad alvi segnitiam vel adstrictionem inclinant, & sub sedentario vitae genere, neque medio gestationis tempore, neque ultimis mensibus sanguinis ventilationem admittunt, in puerperio maiorem purpurae communiter experiuntur vehementiam.

CAPVT II.

de Februm purpuratarum Therapia seu Curatione.

§. I.

Antequam ad ipsam progressuram finem therapiam seu curationem illustrabo *prognosin* de successu & eventu huius morbi, tam salutari quam funesto, quae ex dispositione corporis laborantis desumenda potissimum est, difficilius igitur tollitur, magisque dubia est *illa purpura*, quae cadit in corpus impuris humoribus impletum, hinc viri, quibus haemorrhoides, & foemellae, quibus menses vel restant vel parcius fluunt, vel plane ob aetatis rationem emanent, nec non quibus lochia suppressa sunt, longius graviusque semper hoc morbo decumbunt, hinc quoque gravidae, quae ad alvi segnitiam, vel adstrictionem inclinant, ac sub sedentario vitae genere, neque medio gestationis tempore, neque ultimis mensibus, sanguinis ventilationes admittunt, in puerperio maiorem

condecorare possit februm harum pathologiam; eapropter plagiarium primo dissertationis suae capiti finem imponit, seque ad alia illustris BÜCHNERI nostri volumina, itidem exscribenda, atque subinde contaminanda, i. e. ad maioris momenti scelera perpetranda, accingit.

rem purpuræ experiuntur vehementiam, vid. CLARISS. STHALII tractat vom aderlassen. *)

p. 133. §. V.

Dein maius etiam semper discrimen occurrit in imbecillitate, five natura, five ex morbo, five alia ex causa, adfectis, omnium vero maxime in iis, qui per crebriores animi commotiones, diuturnam imprimis moestitiam, genus nervosum reddiderunt debile, & ad spasticos anomalos motus concipiendos proclive. Similiter quoque magis semper metuenda est purpura, quae sub aëris constitutione insalubri, febres malignas & petechiales passim excitante, impetit.

p. 134. §. VI.

Inter suspecta vero in purpura occurrentia signa haec imprimis sunt connumeranda: Quando exanthematibus sufficienter expulsis tamen pulsus praeter naturam durus & celer manet, somnus nullus, inquietudo magna & respiratio difficilis adest, item-

§. II.

Deinde maius quoque occurrit discrimen in imbecillitate five natura, five ex morbo, five alia ex causa affectis, omnium vero maxime in iis, qui per crebriores animi commotiones, diuturnam imprimis moestitiam nervosum genus reddiderunt imbecille, & ad spasticos motus concipiendos anomalos proclives: simili modo magis metuenda est purpura illa, quae sub constitutione aeris insalubri febres malignas & petechiales passim excitante impetit.

§. III.

Suspecta in purpura praesertim signa sunt, quando exanthematibus sufficienter expulsis, tamen pulsus praeter naturam durus manet & celer, somnus nullus, inquietudo magna & respiratio difficilis se manifestat, item si statim sub initium per-

C 3

que

*) Omisissis tribus prioribus Semiologiae BÜCHNERIANAE paragraphis, quae tam generaliora febres purpuratas antecedentia, quam eas concomitantia, in primis vero pathognomonica, signa continent; subdole non solum h. l. in quarum irruit, qui ipsi generalia peioris eventus signa prognostica suppeditat, verum etiam subsequentes omnes, ut ex infra dicendis luculentius apparebit, febres has illustrantes, excitatae semiologiae paragraphos, ubi paullo liberius transcribere, adeoque illicito prorsus modo denuo alienis sua locupletare pergat impostor, simul nostram multo severiorem voluit esse animadversionem.

itemque, si statim sub initium & per totum morbi decursum sudores effusius manant, urinae pallidae & copiosae redduntur, vel continuus ad mingendum praesto est stimulus, vel etiam urina crassa antea & tincta, subito limpida, tenuis & pallida prodit, nec non quando alvus cum torminibus fluxa nimis est, imprimis in puerperis.

pag. ead. §. VII.

Mali porro praesagii est, si pustulae purpuraceae modo compareant, modo evanescunt, & symptomata semper vehementia eadem infestant. Peius adhuc deprehenditur, si materia retropulsa interioribus firmiter inhaerescit omnique novae expulsiōni obsistit, hincque pectoris cum suspiriis oppressio intenditur, fauces stringuntur, virium prostratio increfcit & praecordiorum anxietas cum inquietudine augetur.

pag. ead. §. VIII.

Funesta demum indicia praebent, si, haerente intus deleteria materia, interiora ardent & extrema frigent ac rigent, simulque copioso frigido sudore perfunduntur, aut vicissim, quando
extre.

que totum morbi decursum sudores manant effusius, urinae pallidae & copiosae redduntur, vel continuus ad mingendum adest stimulus, vel etiam urina crassa antea tincta, subito limpida, tenuis & pallida prodit, nec non quando alvus cum torminibus fluxa nimis est, imprimis autem in puerperis.

§. IV.

Malum porro signum est, si pustulae purpuraceae modo compareant, modo evanescant, symptomataque eadem semper vehementia saeviant, peius tamen adhuc habetur, si materia retropulsa interioribus firmiter inhaerescat, omnique repulsiōni resistat, hinc pectoris cum suspiriis oppressio intenditur, stringuntur fauces, virium increfcit prostratio, praecordiorumque augetur anxietas.

§. V.

Pessima demum praebent indicia, si intus haerente materia, interiora ardent, & extrema frigent & rigent, aut contra, si externa aestuant, & in abdomine notabilis percipitur frigoris sensus,

extrema aestuant, & in abdomi-
ne notabilis frigoris sensus per-
cipitur. Haec enim ubi prae-
sto sunt, aeger ut plurimum li-
pothymia occumbit lethali, ob
inflammationem & sphacelatio-
nem, quae ventriculum, intesti-
na, cerebrum, vel in puerperis
uterum occupavit.

p. 135. §. IX.

Ceterum abunde iam per ex-
perientiam constat, quod pur-
pura alba per se nunquam peri-
culo careat, imprimis si consti-
tutio est epidemia, utpote sub
qua plures communiter iugulat;
hinc etiam eiusdem retrocessio
semper fere est lethalis, vel ta-
men maxime fontica sympto-
mata, veluti aphthas, deliria &
suffocatorias praecordiorum an-
xietates, inducit. Interim bo-
num plerumque signum prae-
bet, febris post efflorescentiam
exanthematicam, una cum reli-
quis gravioribus symptomati-
bus, remittens; malum vero
eventum praesagit, si eandem
illa servat vehementiam, vel
haec magis adhuc augetur.

pag. ead. §. X.

Nimis matura harum efflore-
scentiarum eruptio maiorem
ordi-

sus, haec si adsunt, patiens ut-
plurimum Lypothymiae occum-
bit lethali, in inflammationem
& sphacelationem, quae ventri-
culum & intestina vel in puer-
peris uterum infligit.

§. VI.

Caeterum iam abunde per ex-
perientiam constat, quod *pur-
pura alba* per se nunquam ca-
reat periculo, imprimis si gras-
sat epidemice, hinc quoque re-
trocessio eius semper fere lethali-
s est, vel ad minimum fontica
inducit symptomata, ut aphthas,
deliria, suffocatoriasque prae-
cordiorum anxietates, bonum
vero signum praebet febris post
efflorescentiam exanthematicam
una cum reliquis gravioribus
symptomatibus remittens, ma-
lum rursus eventum praedicit,
si *illa* eandem servat vehemen-
tiam, vel haec magis adhuc ge-
neratur.

§. VII.

Matura harum efflorescenti-
um nimis eruptio, maiorem or-
dina-

ordinarie malignitatem notat & maius quoque periculum, quod etiam metuendum omnino est, si petechiae cum iisdem complicantur; eadem ex ratione, quae successive & nimis languide erumpunt, ita ut post discessum priorum nova succedant exanthemata, itidem peioris sunt indolis, quoniam copiam non solum maiorem materiae peccantis malignae, sed & virium simul concurrentem imbecillitatem denotant.

p. 136. §. XI.

Alvi fluxus frequens, circa eruptionis tempus symptomaticè eveniens, vel sanguinis excretio largior, retrocessionem exanthematum saepius post se trahit, lethali non raro cum eventu. Quando denique accedunt convulsiones, adfectus soporosi, vel agrypnia quoque pertinax, nec non delirium grave post eruptionem non cessans, raro aegri evadunt.

dinarie annotat malignitatem, maius quoque periculum, quod metuendum omnino est, si petechiae cum illis complicantur, eadem ex ratione, quae, successive & nimis languide proveniunt, ita ut post deflorescentiam priorum nova accersant exanthemata, & peioris demum indolis sunt quoniam copiam non solum maiorem materiae peccantis malignae, sed & virium insimul concurrentem malignitatem ostendunt.

§. VIII.

Fluxus alvi frequens, circa tempus eruptionis symptomaticè eveniens vel largior sanguinis excretio retrocessionem *purpurae* saepius post se trahit, lethali non raro cum eventu, quando denique convulsiones, adfectus soporosi vel agrypnia quoque pertinax, nec non grandi eruptioni cessans supervenit, rarissime convalescunt aegri. *)

§. IX.

*) Quae supra passim eruditorum excitavimus loca, eam nos abunde edocent, unde nam REENIVS, plagiariorum antesignanus, integram suam, subinde male lectam & haud raro peius transcriptam hauserit febrium purpuratarum pathologiam; quae vero hoc loco in scenam protraximus momenta, ea ubi novum manifestant plagium, novam pariter ab aequis rerum arbitris flagitant vindictam. Atque utinam grassator haec omnia ex saepius allegatis ill. BÜCHNERI fundamentis semiologicis furtim deprompta paullo

ILL. BÜCHNERI
FVNDAMENTA PRAXEO●
MEDICAE.

pag. 93. §. I.

Purpurae, tanquam morbi omnium delicatissimi, curatio, ad tria haec potissimum redit momenta :

- I. *Vt vitiosa, quae subest, acris, nervosis partibus infesta materia, corrigatur ac temperetur.*
- II. *Vt spasticae fibrarum nervearum inde productae stricturae relaxentur, &*
- III. *praeparata materia placide per cutis emunctoria evacuetur, ne retrocedat.*

pag. ead. §. II.

Ad acredinem contemperandam & nervosas male adfectas partes demulcendas, apprime conve-

§. IX.

Explicatis nunc regulis semiologicis aggredior ipsas regulas practicas: quoniam vero *purpurae* tanquam morbi multorum delicatissimi curatio est, non inconsultum erit primo dividere *illam* in tres indicationes, quae sunt.

1° *Ut vitiosa acris nervosisque partibus manifesta materia corrigatur ac temperetur.*

2do *ut spasticae fibrarum stricturae relaxentur.*

3^{ti} *o ut materia praeparata leniter per cutis aperturas eliminetur, minime vero per laxantia ne retrocedat. *)*

§. X.

Primae indicationi satisfaciunt, ad acredinem temperandam, nervosasque male affectas

D

par-

paullo limatius denuo prelo subiecisset? nulla profecto in §. VI. epidemice *grassaret* purpura, nec, ut crebriora alia, vulgo typographica dicta, errata omittam, sub §. VII. finem *virium* quaedam accusanda veniret *malignitas*, neque tandem in calce §. VIII. nobis quidem subobscura loquendi formula: *quando denique affectus soporosi vel agrypnia pertinax, nec non grandi eruptioni cessans supervenit*, denuo Prisciani postularet limam. Adeoque ubi a trito tramite paullulum recedit, mox vagus errat impostor.

*) Quibus sub initium huius paragraphi hilare gloriatur REENIVS, ea, me quidem iudice, rectius sequentem in modum lectoribus a plagiario nostro erant propinanda: Ego LAURENTIUS IOANN. NEPOMVCENVVS REEN impudentius hucusque exscriptis, mihi perperam vindicatis, illustris BÜCHNERI doctrinis Pathologicis & Semiologicis, dum eiusdem SVMMI VIRI Therapiam Specialem nunc pariter subdole compilandam aggredior, me ad perpetranda, iisdem artibus, varia in re literaria scelera haud omnino ineptum esse palam profiteor! Longe verillimam hanc quodsi dissertationi suae plagiariorum princeps inseruisset sententiam, a reliquis, quamvis omnino haud levibus, multo facilius, ut nobis quidem videtur, absolvi potuisset criminibus.

conveniunt *decocta humectantia*, ex rasura cornu cervi, radice scorzonerae, cichorei, cum hordeo, liquiritia & paxillo corticis cinnamomi parata, itemque gelatina cornu cervi, aut serum lactis dulce, (Ill. BÜCHNERVS noster in eximiis suis recitationibus therapeutici inter alia h. l. usu cerevisiarum, utpote quae humorum adaugent acrimoniam, interdicare, in earumque locum sequentes pro decocto humectante & temperante commendare consuevit species.

Rec. rad. scorzon. cichor. rasur. c. c. ana unc. ij. rad. liquirit. unc. j. cort. citr. recent drachm. vj. vel cort. cinnamom. drachm. iij. M. concisa contusa gr. m. fiant spec. quarum unc. j. cum Mj. aquae fontanae per dimidium horae decoquenda.) nec non *emulsiones* dilutiores, ex amygd. dulc. semine cardui Mariae, cum aquis diapnoicis & antispasmodicis paratae. (Quoniam videlicet quidam, lautioris in primis conditionis aegroti, haud raro decocta averfantur; idcirco illustris praeceptor noster, praeter alia emulsiva sequentis compositionis propinandas suadet emulsiones.

Rec.

partes demulcendas, humectantia seu diluentia ex radicibus Cichorii, scorzenorae, liquiritiae, cum hordeo & rasur C. C. parata. Item gelatina C. C. vel serum lactis dulce, cerevisiaria autem omnia minime conveniunt, ob crassitiem, & partibus haeterogeniis, quibus sunt imbuta, adeoque loco horum in usum vocari potest sequens decoctum ex antecedentibus deductum.

Rec. rasur. C. C. rad. scorzon. Cichor. ana unc. ij. liquirit. unc. j. Cort. Citr. recent. Cinnam. ana drachm. ij. Cuius unc. j. cum M. i. aquae fontanae decoquitur, proque magis nauseosis optimè valet: non minorem quoque possident virtutem emulsiones ex aquis diapnoicis & antispasmodicis parata, quarum unam addo.

Rec. aquae flor. til. lilior. Convall. Sambuc. C. B. ana unc. ij. Amygd. dulc. excort. drachm. vij. Sem. C. M. drachm. j. M. F. L. A. emulf. Cui add. Conchar. C. S. citr. Saturat. C. C. S. igne ppt. aa drachm. sem. ffr. Canar. gr. X. M. D. ad Vitrum.

Quae omnibus singulis aut binis horis pro lubitu ad cochlearia

ria

Rec. aquar. cerasor. nigr. flor. tiliae, sambuci, card. bened. ana unc. ij, amygd. dulc. excort. drachm. vj. sem. card. Mariae drachm. ij, M. f. l. a emulsio, cui adde lapid. cancror. citr. c. c. sine igne ppt. conch. citr. ana drachm. sem. sacchar. canar. q. s. M. detur ad vitrum. Cuius emulsiois duo vel tria cochlearia singulis bihoriis, aut saltem omni trihorio, porrigere iubemur.) Non minus quoque duplici huic scopo satisfaciunt *pulveres*, ex absorbentibus tenerioribus, aut cum acidis saturatis, parati, quibus, si gravior simul urgeat aestus, commode pauxillum nitri, & in subiectis floridioris habi-

tus, quae orgasticis commotionibus magis exposita sunt, corallia rubra coniungi possunt. Antimonium autem diaphoreticum optime primis ad minimum diebus, quando exanthematum fit eruptio, omittitur, & sub declinatione demum adiicitur, nisi ubi forsitan leni quadam commotione diaphoretica opus fuerit.

§. XI.

*) Quae ex illustribus BÜCHNERI recitationibus therapeuticis a plagiario nostro, quamvis subinde sine omni cerebro ac iudicio, calamo excepta sunt, ea pariter, una cum passim laudati VIRI LONGE CELEBERRIMI selediorum quorundam medicamentorum formulis, hic & alibi sibi vindicata haud raro ineptis variationibus contaminare strenue allaboravit impostor. Quum autem infausto profus omine hoc loco praecipitantium atque acrimoniam corrigentium quorundam pulverum oblitus sit REENIVS; idem vero hoc remedium amittae meae filio unico, praeclare docto sanctiorum disciplinarum candidato, nuper purpurae albae cum iliaca passione complicatae ferme succumbenti, aliisque non solum catarrhalibus, verum etiam petechialibus veris febribus afflictis aegrotis, in curationis limine, nutu PRAECEPTORIS mei, Fridericianae huius Aesculapii longe felicissimi, exoptatissimo semper cum eventu propinaverim; non possum

p. 94. §. III.

Quodsi dein purpurae eruptio difficilius succedat, aut retrocessio metuenda, vel iam facta sit, tunc non solum in usum vocandae sunt moderatae frictions calidae, sub illa cautela administratae, ne refrigeratio suspecta committatur; sed conducunt etiam mitiora diaphoretica paulo crebrius in exiguis dosibus exhibenda, videlicet (In tardiori vel insufficienti eruptione, ut & ubi retrocessio purpurae iam facta, vel saltem metuenda est, sequentem portionem diapnoicam praelibandam ill. BÜCHNERVS noster suadet. Rec. aquar. scordii, card. bened. fl. sambuci, galegae ana unc. ij antim. diaphor. lap. cancror. citr. ana drachm. j, syr. rub. idaei, e toto citro ana drachm. iij, mixt. simpl. gtt. XL-L. M. fiat potio, singulis horis, vel saltem omni bihorio, pro ratione circumstantiarum, ad cochlearia duo porri-

gen.

§. XI.

Si deinde accedat purpurae eruptio difficilior, aut plane retrocessio timenda, vel modo facta sit, non solum frisiones profunt moderatae, calidae, sub illa vero cautela, ne committatur refrigeratio, tunc conducunt diaphoretica miriora in exigua dosi videdicet. Rec. aquae scord. C. B. flor. Sambuc. Galeg. aa unc. ij. antimonii diaphor. Lap. Cancror. citr. aa drachm. j. Syrup. rub. idaei drachm. vj. Mixt. Simpl. gutt. XV. M. D. ad Vitrum. Omnibus binis horis porrigatur, vel sequenti utatur mixtura quoque diapoica. Rec. Ess. pimp. alb. Vincetox ana drachm. j. Scord. drachm. iij. Spiritus nitri dulc. drachm. ij̄. M. D. omnibus quatuor horis ad gutt. XXV. vel XXX. D. D. HOFFMAN-NUS laudat spiritum bezoardicum ad mentem Bussi paratum cum tribus vel quatuor partibus spiritus nitri dulcis temperatum.

§. XII.

non, quin ipsam medicinae huius formulam cum meis communicem lectoribus. Rec. lap. cancr. citr. matr. perlar. ppt. conchar. cum succo citri saturat. ana drachm. j, cinnab. nat. gr. XV. M. f. pulv. div. in IX. p. aequ. quarum una singulis trihoris exhibenda. Quod reliquum est, lubenti quidem animo denuo tacebo visa, NEPOMVCENO nostro solemniora, typographica vulgo dicta; saltem vix aequo animo Lectores insignem illam laturos spero, qua sibi haud dubie mirifice placet REENIVS, vocabula latina construendi rationem, dum: *cerevisiaria*, inquit, *omnia minime conveniunt, ob crassitiam, & partibus haeterogeniis, quibus sunt imbuta, caetera.*

genda.) essent. pimpin. alb. & vincetox. - - parcius remixtis, (Paulo activius remedium postulanti- bus circumstantiis, sequentem mixturam diapnoicam alternatim cum superiori potione exhibendam ill. BÜCHNERVS iubet. Rec. ess. scord. drachm. iij, pimp. alb. vincetox. spir. nitri dulc. ana drachm. j. M. dof. gtt. xxv-xxx singulis ternis horis.) vel etiam in serosioribus subiectis spiritus bezoardicus ad mentem *Buffii* paratus, cum tribus vel quatuor partibus spiritus nitri dulcis temperatus. Camphorata autem remedia, licet ad copiosam purpurae efflorescentiam contribuant, impetuosiores tamen exserunt effectum, adeoque purpuram hanc fugacem reddunt, & ad internos ardores ac angustias disponunt. Sic & *acida* parum in hoc adfectu profunt, nisi aestus simul intensior & subiecta floridiori sanguine praedita fuerint, ac tunc insuper magis in virili, quam sequiori sexu, conferunt.

p. 95. §. IV.

In qualibet ergo purpura cum febre coniuncta, magis autem qualitercunque maligna, lenissima

§. XIII.

In qualibet ergo purpura cum febre coniuncta magis autem qualitercunque maligna lenissimus

ma

D 3

mus

*) Hic denuo stolidus plagiarus suo indulget genio: non solum enim unum hunc BÜCHNERIANVM in duos dissolvit paragraphos; verum etiam typis publicis exscripta, cum summi sui quondam praeceptoris recitationibus, furtim calamo exceptis, probe miscet; tandemque, ad dissimulandam procul omni dubio nefandum crimen, & circa paragraphi compilati umbilicum quaedam temere omittit momenta, & WALDSCHMIDIVM, pariter ut supra ill. HAMBERGERVM, perperam excitatos REENIVS infestat.

ma seligenda & praeferenda est methodus, quoniam nihil plane fert excessivum, in *regimine* pariter, ac *medicatione*. Hinc, quod ad *regimen* attinet, aegri semper in *moderato* & *aequali calore*, tam lecti, quam hypocausti, detineantur, quoniam *nimis aestuosum* vires frangit ac pruriturum ardoremque cum anxietatibus auget; *frigidius* autem exanthematum eruptionem impedit, subsequente languore & angore, ac tandem *inaequale* expulsionem retardat, vel ad minimum instabilem facit purpuram. Vitetur etiam stragulorum & indusiorum, quantum fieri potest, mutatio, ac potius iam trita, sicca & fumigata iniiciantur.

pag. ead. §. V.

Quam graviter dein *calida* & *alexipharmaca* noceant, docuit sane uberius experientia, qua constat, eadem, cum aestuoso regimine, in causa esse, quod, ingruente primum novo hoc morbo, omnes fere perierint, cum iam sub temperata methodo pluri evadant. Quin liberalior tantum

mus eligendus est modus, quia nil plane fert excessivum tam in regimine quam in curatione; regimen quod attinet, aegri semper in calore aequali ac moderato tam hypocausti quam lecti detineantur, quoniam nimis aestuosum vires frangit, ardo remque cum pruritu & anxietatibus adauget, frigus verò exanthematum eruptionem impedit ac retardat inaequalem expulsionem, ad hoc praecavendum evitetur stragulorum ac indusiorum mutatio, quantum fieri potest, & si mutatio impediri nequeat, trita, sicca & fumigata induantur. *)

§. XIV.

Quam multum & graviter calida Alexipharmaca nocent, experientia docet, qua constat, quod sub aestuosa & nimia eruptionis promotione plurimi aegroti pereant, ideo moderatior tantum infusorum decoctorumque potum optimum esse arbitror, ubi vero metus apparet retro-

*) Quum hinc denuo satis clare pateat, ex quam turbulenti hi rivuli promanaverint scaturigine; potius & h. l. ipsius fontis purissimi, Lectori nostro dulces atque salutare doerinae salubrioris aquas existimavi propinandas.

tantum infusorum & decoctorum calidorum potus, sudorem nimium movendo, & serum plus iusto exhauriendo, officit. Vbi vero metus retrocessionis apparet, vel haec iam facta est, ibi potus calidus praesentis est efficaciae, atque moderata etiam diaphoretica locum utique inveniunt.

p. 96. §. VI.

E contrario autem refrigerantia & intestinum motum nimis cohibentia materiam exanthematicam intus detinent, & ob id anxietates ac languores cum periculo intendunt. Ipsum nitrum circumspicte est usurpandum: In alba enim purpura, & ubi malignitatis indicia, unacum refrigerationibus externis & aestu subinde intercurrente, praesto sunt, ab eo plane abstinendum est; in rubra vero purpura, sive alba cum rubra coniuncta, ubi internus adest aestus, cum siti & pulsum magnitudine, medicamenta diaphoretica leniter nitrata omnino accommodata sunt.

pag. ead. §. VII.

Cerevisiae etiam potum nullus minus fert morbus, quam purpura, eo quod multas impuras, crassas & heterogeneas partes

retrocessionis vel iam facta est, ibi potus calidus liberalior sumptus atque moderata Alexipharmaca utique non omitti audent.

§. XV.

Quia refrigerantia materiam exanthematicam intus retinent, & ob id anxietates ac languores non sine periculo interdum omnino omitti debent; nitrosis circumspicte agendum, & in *purpura alba* in totum eliminari praestant, in *rubra* autem in exigua adhuc dosi quidem admittuntur, *rubra* cum *alba* rursus coniuncta non valent, si quis forte non abstinere vellet, illi suavis habebit, ne permittat aegrum superbibere ob metum lubricitatis alvi, quae facile post nitrosa sequitur.

§. XVI.

Internus ubi adest aestus cum siti, pulsumque magnitudine, medicamenta diaphoretica leniter nitrata omnino praescribenda sunt, ad sitim vero extinguendam cerevisiaria (quod superius modo dixi) minime admittun-

tes in sanguinem & lympham invehit. Optime igitur sibi consulunt purpura laborantes, si ab omni cerevisiarum genere abstinent, & decoctum bibunt, ex radicae scorzonerae - - citri recentium.

p. 97. §. VIII.

Alvus in purpura nec nimis laxa, nec nimis stricta esse debet. Si enim diutius retinetur, morbus inde nanciscitur pabulum & longius protrahitur; si vero purgantibus, vel saltem laxantibus, omni virulentia destitutis, intempestive ducitur, materia per poros eliminanda revocatur, praecordiorum angustias, tormina & ardores in ventre, nauseam & stomachi subversionem, inducit. Hinc in purpura tam idiopathica, quam quae aliis ex-anthe-

mittuntur, nisi forte ob consuetudinem patientes desistere nolent, tunc illis [quidem non tenuis & bene fermentata, sed crassa & caput gravans est interdicensa. *)

§. XVII.

Quo ad considerationem alvi in purpura illa nec nimis laxa nec nimis stricta esse debet, si diutius retinetur, morbus inde ingravescit longiusque producit, si vero purgantibus vel etiam laxantibus omni vi destitutis intempestive ducitur, materia per cutis poros eiicienda revocatur, & praecordiarum angustias ardores in ventre, nauseam generantur, hinc in purpura tam idiopathica quam symptomatica, maxime autem in mali-

*) In his pariter paragraphis pleraque equidem eleganter transcripta, quaedam tamen vel in peius mutata, vel perperam omissa deprehendes momenta, quorum locum profecto haud nova NEPOMVCENI inventa, sed identidem ill. BÜCHNERI calamo exceptae recitationes occupant. Enimvero quamvis, inter alia, ill. BÜCHNERVS a cerevisiarum potu, quippe qui & humorum auget acrimoniam, & ad diarrhoeas hoc morbo afflictos facile disponit, purpurae succumbentes avocet; probe defecatae tamen, nec nimis lupulatae cerevisiae usum non prorsus in recitationibus suis VIR SVMMVS distulit. Haec haud dubie elegantioris literaturae heluo sibi ex saluberrimis illustri praecceptoris nostri recitationibus itidem eum in finem annotaverat, ut olim in promptu haberet, quibus, aequae ut superiores ita & hunc constipare posset paragraphos. Tandem praeter REENII nostri *patientes*, aliaque huius farinae portenta, me, fateor, magnopere adhuc terret fatale illud prodigium, quod sub §. XV. initium nobis occurrit, ubi plagiaris: *ob id, inquit, anxietates ac languores non sine periculo interdum omnino omitti debent*; caetera. Ad solvendum hunc nodum Gordium, vel Oedipo coniectore, vel Alexandri Macedonis ense opus esse arbitror.

anthematicis febribus accedit, tanto magis in maligna, alvum nec paulo ante, nec paulo post eruptionem irritare licet, sed quando vis morbi defervuit & purpura siccescere incipit. Neque tum vix aliud expedit remedium quam clyster emolliens, (Quam ill. BÜCHNERVS in therapeutica nephritidis simplicis tractatione inter praestantissima palliativa remedia retulit, auditoribusque suis in calamum dicitare consuevit clysteris emollientis atque paregorici formulam; eam, ex plagiarii nostri sententia, hunc pariter occupare oportet locum. Red. rad. althaeae, lilior. alb. ana unc. j. hb. melilot. flor. chamaemel. vulg. sambuc. ana Mj. sem. foenic. anethi ana drachm. ij, M. concisa contusa decoqu. cum suffic. qu. lactis: colaturae rec. uncias viij. vel x, adde olei coct. verbasci, anethi ana drachm. vj, mellis mercurial. vel syr. de althaea unc. j. nitri depurat. drachm. j. M.) iniiciendus sub symptomatum remissione, quae plerumque matutino tempore maior, quam vespertino & nocturno,prehenditur. Si vero

maligna alvum nec brevi ante, nec paulo post eruptionem irritare licitum est. *revid.* ILLUSTR. BÜCHNERI. *Dissertat. de causa alvi solutione in morbis*, sed quando vis morbi debilitata est, & purpura incipit succrescere, tum vix aliud suppetit remedium quam clyster emolliens, quae esse potest E. G.

R. rad. alth. lilior. alb. ana unc. j. Herb. Melilot. flor. Cham. vulg. Samb. aa M. j. Sem. Foenicul. Aneth. aa drachm. ij. M. C. & C. decoquantur C. S. q. lactis, cui adde olei Coct. Verbasci Aneth. aa drachm. vj. Mell Mercurial. vel Syrup. de alth. unc. j. nitri depurat. drachm. j. M.

Injiciendus est clyster sub symptomatum remissione, quae plerumque matutino tempore major quam vespertino ac nocturnoprehenditur, si verò quâcunque ex causâ diarrhaea intercurrat, tunc ut secure mitigetur, opiatis sepositis & adstringentibus tam moderatus nitri quam corticis cascarillae usus vel essent. Carryophil. Cort. aurant cum essent. Cort. Cascarill.

E

parcius

vero quacunq̄ue ex caussa actualis quaedam diarrhoea accedat, tunc pro ea secure mitiganda, sepositis opiatis & adstringentibus, tam moderatus nitri, quam corticis cascarillae usus, conducit, vel etiam essent. caryoph. pimp. alb. cort. aurant. cum essent. cort. cascarill. parcius remixtae, exiguis possunt adhiberi dosibus.

p. 98. §. IX.

Sanguinis missio maxima cum prudentia est instituenda. Nam in purpura alba & maligna, quam summa virium prostratio, cum largis sudoribus & debilitate ac frequentia pulsus, arguit, plane non est admittenda. E contrario autem insigniter prodest, immo necessaria est, in puerperis, quando lochiis retentis, symptomata purpuram comitantia eius incursum praenunciant, siquidem hac ratione saepius summas praecordiorum anxietates, animi defectiones, nec non laboriosa respiratio, feliciter tolluntur, ita ut dein summo cum levamine

§. XIX.

De V. S. adhuc monendum, quod summa cum prudentia sit instituenda, nam in *purpurâ albâ* & *maligna* quam summa virium decrefcentia cum sudoribus superfluis & debilitate ac pulsus frequentia arguit, plane omitenda, econtra prodest insigniter, imo nec ab illa abstinendum est in puerperis, quando lochia retinentur, siquidem hac de caussa summas praecordiorum anxietates, laboriosa respiratio &c. feliciter tolluntur, ita ut summa cum euphoria in universa corporis peripheria exanthemata profiliant; cavendum denique,

*) Praeter haud pauca errata typographica, quibus in primis *verbasum*, *mell*, atque essent. *carryophil.* adnumerari merentur, clysteres, procul dubio quia in utroque sexu utiles deprehendantur, primum generis communis esse voluit REENIVS. Vbi enim illustrem BÜCHNERVM presso pede sequitur: *iniiciendus est*, inquit, *clyster*, quum tamen paullo ante hae scribendi formula: *clyster emolliens, quae esse potest*, usus sit. Tandem hoc loco haud praetereunda sunt *laxantia, omni virulentia destituta*, quae a plagiario nostro sub paragraphi huius initium perperam *laxantia omni vi destituta* appellantur: quorum illa utique alvum ducunt, adeoque etiam merito sub memoratis in paragrapho circumstantiis interdicenda veniunt, haec vero, siquidem omni vi destituta in rerum natura supersunt plagiarii nostri laxantia, tuto in his aliisque febribus exanthematicis, me quidem iudice, propinari possunt.

mine in universo corpore purpura prorumpat. (Quae hic subsequuntur proletharicae eruditionis REENIANAE documenta, ea vel quaedam sub initium huius paragraphi iam in hanc scenam protracta denuo saltem repetunt momenta, vel ex male iterum intellectis ill. BÜCHNERI recitationibus, hic illustrationis causa exhibitis, vel denique, ut nobis quidem videtur, ex supra plus simplici vice laudatae ill. IVNCKERI dissertationis §. XXXIX, subdole corrasa, trivialiumque scholarum erroribus subinde contaminata sunt.)

pag. ead. §. X.

Quum porro vires plerumque hoc in morbo admodum sint prostratae, & facilis observetur ad lipothymias propensio, summo omnino cavendum est studio, ne aeger ex lecto surgat, aut diutius erectus sedeat, quia facile sic obrepit animi defectio.

(Hoc

neque, ne fiat sanguinis missio, post secundum aut tertium accessionis diem, sed primo & secundo die incipientis febris, in purpura vero alba nunquam secatur vena, neque quando dubiosum an fiat rubra an alba, quod tamen Medicus nisi grassetur epidemice, praedicere ipse nequit, adeoque melius abstinendum, quia omittendo non tam grande peccatur, quam indebite instituendo, excepta rursus illa, quae venit in puerperis lochiis retentis, ubi omnino: uti superius allegatum: necesse est ac salutare, plura vide in Disputat. B. F. HOFFMANNI de V. S. prudenti administratione. *)

§. XX.

Ob nimiam debilitatem agri facile incurrunt Lipothymias, adeoque cavendum, ne illi sub medicamentorum assumptione nimis exaltentur in altum, quia autem plurimi sine erectione medicamentis uti nequeunt, videatur, ne nimis una vice, sed

E 2

tarde

*) Tanto, inter alia, aliena sibi vindicandi h. l. fasciatus homo laborat pruritu, ut ne ipsis in describendo pepercerit typosetarum vitia. Vbi enim in passim celebratam ill. BÜCHNERI therapiam specialem, quae de reliquo paullo diligentiores nacta correctores in lucem prodiit, levis forte typosetarum incuria irrepsit error; mox rapinis intentus plagiarius pariter: *summas*, inquit, *praecordiorum anxietates, laboriosa respiratio &c. feliciter tolluntur.*

(Hoc iterum loco stollidus, atque variis criminationum generibus obnoxius homo, non solum in exprimendis quibusdam recitationum BÜCHNERIANARVM momenti prorsus inquinato scribendi delectatur genere; verum etiam, quod multo peius est, loco potionis analepticae, ab illustri praeceptore suo ad eundem hunc paragraphum commendatae, perperam sequentem, quam potius ad mitigandos in febribus intermittentibus, epidemicis, anomalis & mali moris, anxios vomitus idem VIR SVMMVS destinatae voluit, lenientem excitat emulsionem. Rec. aquae scord. fl. tiliae, sambuc. menthae ana unc. ij aquae cinnam. borag. unc. j, sem. quatuor frig. maior. amygd. dulc. excort. ana drachm. iij, sem. papav. alb. drachm. ij, M. f. l. a. emulsio, cui adde ceruss. antimonii drachm. j, sacchar. canar. q. s. ad gratum saporem, detur ad vitr. dos. cochlearia duo, singulis horis.)

p. 99. §. XI.

Visicatoriorum utilitatem in purpura iam dilaudavit HAMILTON

tarde erigantur, his ergo debilitate affectis analepticis est succurrendum, quo scopo sequens emulsio analeptica infervire potest.

Rec. aquae scord. flor. til. Samb. menth. aa unc. ij aquae Cinam. borag. unc. j Sem. 4. frigid. maj. amig. dulc. excort. aa drachm. iij Sem. papav. alb. drachm. ij M. F. L. A. emulsio.

Adde cerussae antimon. drachm. j. ffr. Canariens. q. S. ad gratiam Dosis Cochlearia duo, quae emulsio pro patientis luitu inter remedia ordinaria concedi potest, vel mutationis gratia pulvis analepticus ordinatur. *)

§. XXI.

Visicatoriorum applicacionem in purpura HAMILTON de

*) Quum potio analeptica, cuius temere hoc loco REENIVS neglexit formulam, refocillando prostratas in febb. purpuratis vires singularem omnino praestet utilitatem; non possum non, quin cum Lectoribus meis, bona cum illustr. praeceptoris nostri venia, eius communicem compositionem. Rec. aquae ceras. nigr. fl. tiliae, melissae s. v. lil. conv. s. v. ana unc. ij antimon. diaphor. matr. perl. ppt. ana scrup. ij, syrup. rub. id. de canela ana drachm. iij spir. nitr. dulc. drachm. j, M. d. ad vitr. Dos. omni quadrihorio aliquot cochlearia.

TON de febre miliari, eademque scapulis adponere suavit, optima sane cum ratione. Subtrahunt enim humorem serosum impurum, & fibras delassatas nerveas ad contractionem exstimulant, ut materiam morbificam promptè excutiant. Hinc sub tarda eruptione, & motu humorum ad interiora ipsumque caput converso, itemque imminente exanthematum retrocessione, saepius cum fructu brachiis, aut suris imponitur vesicatorium, ex emplastro de meliloto, pulvere cantharidum & pauxillo balsami Peruviani paratum.

recommendat vesicatorium ex emplastr. de melilot. pulvere canth. & pauxillo Bals. de peru paratum. *)

p. 100. §. XII.

In *purpura chronica* & sine coniuncta febre adfligente, non nisi bonum regimen conducit, ita ut subiecta a nimia refrigeratione & ab immodica exaestuatione corporis abstineant, infimul-

de febre miliari laudat, eademque scapulis admoveere suavit, optima mei iudicii cum ratione, quia subtrahunt humores serosus impuros, fibrasque delassatas nerveas, ad contractionem stimulant, ut materiam peccantem promptè excutiant, hinc sub tarda eruptione & humorum motu ad interiora conversionis, item imminente *purpurae* retrocessione saepius cum fructu brachiis, ubi fonticuli solent applicari, aut suris uti memorant authores, ut HEURNIUS, WALDTSCHMID. AMURALTUS. &c. de febribus exanthematicis imponuntur. FRID. HOFFMAN

§. XXII.

Purpura durans supra duas vel tres hebdomadas semper secundum regulas medicas dicitur Chronica, semperque est *rubra* ubi ferme nullus adest merus, nisi forte patientes se ipsos perdant;

E 3

*) Nisi haec sententia: *optima* (verius pessima) *mei iudicii cum ratione*, ipsaque barbara illa vocula *recommendat*, praeter nonnullas alias a puritate linguae Latinae aberrationes, nostrum LECTORIBVS de meliori commendare valeant plagiarium; tantum profecto abest, ut eundem ullis dignum existimem laudibus, ut potius nemini magis vituperatione opus esse autumem, quam qui inquinando atque perperam compilando optimorum quorundam auctorum scripta, saltem in mustaceo laureolam quaerendam esse arbitrantur.

mulque bonam seruent diaetam ac omnem in victu ac potu evitent excessum, cibo utantur evpepto, potu tenui, modice saltem vinoso, nequaquam vero spirituofo. Proinde etiam conferunt interdum pulveres ex absorbentibus, diaphoreticis fixis & paucis nitri parati - - maxime vero conducit transpirationis in aequali successu conservatio, quam infusa calida dilutiora, sive herbae Thee, -- optime promovere possunt.

pag. ead. §. XIII.

De reliquo cum *purpura* imprimis *miliaris* foeminis potissimum, & quidem *puerperis*, sit solennis, indicandum adhuc erit, qua ratione tales optime ab ea praeservari queant. Sub graviditate igitur exacta victus ratio servanda, corpus motu moderate exercendum, venter a refrigeratione defendendus, sanguinis copia venae sectione, ter vel quater in superioribus partibus instituta, minuenda, & alvina excretio subinde adjuvanda,

dant; Curatio consistit in hoc, ut medicus leniter ordinet diaphoretica, atque ut aeger aequalem bona cum diaeta conservet respirationem, quem in finem necesse erit, suadere potus calidos, qui possunt esse Thee. Vinum quoque illis non est interdendum. *Confirmat. Disputat. DOCTISSIMI SCHULTZII de vinis interdendis. *)*

§. XXIII.

Verum enim verò cum *purpura* praesertim *alba* maxime solennis sit infantibus, succurrendum illis praeservatoriis, haecque impetrantur si foemellae gravitatis tempore debitam conservant diaetam, motuumque debitarum non obliviscantur; multum quoque hoc scopo contribuunt S. V. circa secundum quartum & septimum gravitatis mensem instituendae, & maxime in plethoricis, hocque an fiat vel in brachio vel in pede,

*) Quamvis quae in hunc luxurians ingenium corrasit locum, partim ex illustr. BÜCHNERI recitationibus, partim vero ex protracto in hanc scenam paragrapho deprompta sint; tamen voculam *patientes*, atque ea, quibus de *respirationis conservazione* liberius hic ineptit plagiarius, merito, & quidem unice, praemature REENII iudicio adiudicanda esse, ingenue profiteor.

da, per mannata, rhabarbarina & tartarea. Instante dein partu, non per praematurum nisum vires convellendae, nec pellentibus humores exagitan- di; post partum vero necessa- rium est, quo impurus sanguis ex utero expurgetur, & succi a cacochymia contracta liberen- tur.

p. 101. §. XIV.

Sedato hinc secundo die im- petu, omnis generis excretio- nes modestae sunt promoven- dae, & alternis diebus pilulae balsamicae roborantes, vel so- lae, vel, si citatior adsiuc pulsus, cum pulvere temperante nitro- so exhibendae sunt. Tum quo- que - - , quae spasmos leni- unt, - - infusum theeforme, ex floribus sambuci, chamomil- lae & summitatibus millefolii, pulveres diaphoreticos, nec non mixturam, reliqua. (Quas illustr. BÜCHNERVS non saltem in quartanis febribus, verum etiam in aliorum morborum chronicorum curatione, appri- me iudicavit utiles, auditoribus- que suis de meliori commenda- vit pilulas balsamicas roboran- tes, earum perperam sibi h. l. plagia.

pede, doctiorum iudicio relin- quam. Alvus semper sit aper- ta, econtra si retardat, adiuvan- da leniter, Rhabarbarinis, man- natis & tartareis: in ipso partu videndum, ne sine necessitate laboret Mulier, & post partum offerenda sunt remedia pellen- tia, loco horum melius leniter sudorem promoventia conveni- re mihi videntur, non omissis roborantibus spasmosque se- dantibus, quae in forma thee ut flores sambuci, Camomill. vulgaris. summ. millefolii ana part. aeq. vel ipsum thee chi- nense dari possunt; alimenta quae hic valent, sunt gallina- rum juscula & vitulorum, sed non nimis pinguia, potus nun- quam sit frigidus, vinum cum croco & myrrha mixtum puer- perarum pestis est, denique pa- tet alvum in puerperis ut plu- rimum laborare segnitie, quo scopo pilulae sequentes balsa- micae polychrestae per expe- rientiam probatae habentur.

R. extract. absynth. Cent. minor. C. B. Cochliar. fumar. Hellebor. nigr. ana drachm. j. Aloes Violat. drachm. j. sem. heder.

plagiarius noster vindicavit formulam. Rec. extr. absinth. centaur. min. card. bened. cochlear. fumar. helleb. nigr. ana drachm. j, aloes rosat. vel violatae, vel extr. aloes aquos. drachm. j. semis, gummi haeder. iuniper. myrrh. elect. Terebinth. coct. ana drachm. j. M. f. c. suff. qv. essent. absinth. simpl. pil. pond. gr. i. obducantur argento, dentur ad scatulam. Pro dosi num. xv - xx. alternis diebus exhibendae.)

heder. Gum. Junip. Myrrh. elect. thereb. coct. aa drachm. j M. F. C. S. q. Essent. absynth. simpl. pill. Grani unius pondere, obducantur auro.

D. alternatis diebus N. X. ad XV. caveatur vero, ne ante diem tertium post partum propinentur, aliás magis nocebitur quám carabitur. *)

§. XXIV.

Haec ergo quoad pathologico - practicam huius affectus considerationem sufficient. Te verò LECTOR BENEVOLE, ut hunc meum laborem aequi bonique consulas, eximie rogo, quaeque minus digna oculis videntur tuis, aut quae adhuc deficere intelliges, favoris tui gratia supple, DEO autem pro benignissime praestito auxillo sit laus honor & gloria. **)

Reveren-

*) Supra haud raro unum BÜCHNERIANVM in duos, vel tres, discerpsit, hic vero duos, perperam mutilatos, conglutinavit paragraphos; ne vero luculentius fraus appareret, mox longe utilissimis illustris BÜCHNERI recitationibus, selectiorumque medicamentorum formulis inhiat impostor; dumque haec omnia, paullo negligentius calamo excepta, typis publicis exscriptis immiscet, maius omnino scelus plagiatorum princeps anhelat. Priusquam autem ab invicem recedamus, scito, LECTOR BENEVOLE, errorum typographicorum, aliorumque criminum in REENIANA dissertatione inaugurali passim obviorum uberrimam segetem, huius pariter paragraphi egregie locupletari hallucinationibus.

**) Plagiatorum antesignani fraudes huc usque experti LECTORES iudicent, quo tandem iure, & sensu, maleferiatus homo, subdole compilata, petulanter commaculata, immo perperam subinde mutilata ILLVSTRIVM atque LONGE FAMIGERATIS.

Reverendissimis Excellentissimis Perillustribus & Generosis nec non Praenobilibus, Nobilibus, Clarissimis Doctissimis Consultissimisque Dominis Dominis Ducatus Westphaliae statibus Patronis meis ac Dominis Dominis Gratosissimis Sacrum!

Reverendissimi Excellentissimi Perillustres & Generosi nec non Praenobiles, Nobiles, Clarissimi, Doctissimi, Consultissimique, Domini Status, Domini perquam Gratosi ac Honoratissimi.

Noveritis utique, quatenus Ducatus hic Westphaliae plurimum *juristarum* quam medicorum cumulo tam in civitatibus metropolitanis, quam & in oppidis praemunitus, & Ego ductu amoris in patriam taliter me arti medicae applicaverim, ut tum pro bono publico, tum & privato me examini Eruditorum sistere, & theses disputationi huic inaugurali medicae theoretico-practicae insertas de febribus purpuratis defendere, easque Vobis quae
PATRIAE PROCERIBVS EXCELLENTISSIMIS
F Demi-

RATISSIMORVM MEDICORVM celebratissima scripta, in ultimo hoc paragrapho, non solummodo *suum* appellare sustinuerit *laborem*, verum etiam, **SVMMO NVMINI** ob clementissime largitos, ad perpetranda tanta scelera, vires publicas exsolvere gratias haud erubescat. Quaquam itaque, sicut alibi passim inuimus, in isello plagiario nostro, praeter titulum, paragraphorum seriem, barbarasque quasdam vovulas, ex omnibus, quae hanc inauguralem dissertationem exornant, momentis, nihil prorsus merito tribui possit; tamen & in condenda dedicatione, & elaborando commentationis huius prooemio, **REENIVM** propriam exercuisse diligentiam, ex variis huic virorum obscurorum sodali propriis hallucinationibus satis oppido clare apparebit. Audiamus igitur, nisi molestum est, geminam indocti, omnisque elegantioris literaturae rudioris hominis inaudita cum audacia & confidentia conscribillatam fabellam.

Demississimae dedicatas haberi intendam, hinc maximè debitâ & devinctissimâ, quâ plurimum teneor, cum devotione hisce dedico & offero, enixe rogans, ut hasce gratiose suscipere, mihi que, utpote se gratiae Vestrae *recommendant* earum auctori favere non dedignemini.

*Reverendissimi Excellentissimi Perillustres & Generosi
nec non Praenobiles, Nobiles Clarissimi Doctissimi,
Consultissimique Domini Domini*

Obsequioso-devinctissimo & infimo fervo

LAVRENTIO IOANNI NEPOMVC. REEN.

P R O E M I V M.

Perponderando, qualem potissimum *disputationem*, quae pro autoritate, artem exercendi medicam, jussu & consensu gratiosi ordinis medici elaboranda est, atque defendenda, argumentum eligerem; themata mihi obtulerunt innumera, e quibus elegi argumentum praesens de Febribus Purpuratis, & quidem *primò* hac de causâ: quia anno praeterlapso 1747. tempore aestivo Halae Ducatus Magdeburgici hae febres epidemicè grassabantur, aegrique qui se manibus empyricorum subiiciebant, quoque quasi epidemicè moriebantur: tractatio seu curatio, nescio an *liceat dicere curatio* illorum empyricorum constabat primò in praescriptione purgantis & secundo V. S. quibus medicamentis *patientes* suos ex hac miseria in longam miserunt aeternitatem, mirabitur fortassis non ullus post haec medicamentamortem esse secutam, dummodo secum perpendat, cuncta exanthematum genera praemissis purgantibus aequè ac V. S. retropel-

tropelli, purgantia enim suam per irritationem & maiorem motum, quem causant peristalticum humorum ad interiora invitant affluxum, adeoque in aprico esse censeo omne purgans post se relinquere debilitatem; neque ex physicis erit ignotum, quod ubi debilitas, ibi minor sit resistentia, & ubi minor resistentia, ibi maior humorum affluxus, affluxus vero hic ad interiora, ergo hic retropulsio necessariò sequi debebat; eandem fermè habet *consistentiam*, cum V. S. per hanc enim natura suo adiutore (nempe sanguine) privatur, quò vegeto & per vasà minima circulante exanthemata omneque illud, quod à naturâ alienum ad summam cutim propellitur, ac e corpore eliminatur, imminuto e contrario seu debilitato hoc adiutore, dico circulatione sanguinis nequidem est possibile, ut hostis ille naturae eliminetur, sed potius foveatur, cum iam nulli arti medicae adducto alienum esse sperem, purpuras esse numerandas inter exanthemata, sic facile patebit, purpuras repelli per purgationes, laxationes ac V. S. nunc autem quod sequitur à retrocessione, rationalis utique sciet Medicus, quâ de causâ hoc fusius in *prooemio* explicare desinam: *secunda* mihi de his febribus dissertandis data calcaria, est utilitas, quam per hanc defensionem & doctissimorum virorum in arte melius versatorum oppositionem haustum esse mihi promitto: ne longior autem sim, indicabo ordinem thesæ meæ, quam dividam in capita duo, quorum primum explicabit purpuras secundum regulas pathologicas, alterum verò secundum therapevticas, curationem demonstrabit.

Hoc ergo opus priusquam sim aggressurus, TE DEUS T. O. M. supplex veneror, ut gratia tuâ divinâ mihi adesse, cunctaque ad sempiternam nominis tui laudem, proximique emolumentum Clementissime dirigere non dedigneris. Te vero LECTOR BENEVOLE, ut obiectum tractationis meæ, levi
Miner-

Minerva exaratum, malé non interpreteris, primorumque horum tentaminum tenuitati humaniter indulgeas, enixè rogatum volo. *)

*) Praeter ea, quibus se, suamque furtis insulsisque nugis refertissimam dissertationem, in dedicatione, *juristis recommendat*, (sit horridioribus venia verbis) adhuc alia in prooemio, quod, proemia dolose anhelans tanti latrocinii infamia insignis plagiaris, perperam passim *prooemium* appellat, nobis occurrunt commenta, *σφαλματα*, & quae sunt reliqua huius farinae portenta, longe severissimam clamitantia vindictam. Ne vero, singula haec percensendo, LECTORIBVS meis fastidium faciam, unum saltem speciminis causa, idque palmarium, quod malé excogitatum atque multo peius typis publicis celebratum febrium harum epidemicam concernit lueni, aggrediar mendacium. Vbi enim de febrium purpuratarum, Halae ad Salam anno clo lccc xxxvii. grassatarum, epidemica strage paullo liberius loquitur, mox gloriose simul mentitur, adeoque impudentius certe REENIVS suos verbo fallere gestit lectores: quippe quoniam nec ipsi, quos consului, doctrinae, cui litamus, in alma hac Fridericiana antistites, ne per quietem quidem, de hac incondita fabula aliquid audiverant unquam. Vnde, me quidem iudice, haud difficile colligitur, quo pariter merito releganda sint ea, quae de perversa fictitii morbi medicatione improvidus perperam commemorat impostor. Si autem etiam animo fingamus, haec omnia pro veris esse habenda, adeoque quodsi in hac praepriis urbe, ubi ad literarum studia haud inepti in dies magna omnino scientiarum luce collustrantur, tanta tanque densa ignorantiae caligine conspicui superessent empyrici, quanta eos insignes somniat NEPOMVCENVS; tamen utrum istis, quamvis omni reprehensione dignissimis hominibus, REENIANIS, sive plagiariorum antesignano similibus, an potius paullo gravioribus atque in arte saluberrima longe exercitatissimis, opus sit monitoribus? LECTO.

RVM esto arbitrium.

